

Canoanele Sinodului al optulea local de la Cartagina (419)

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
1 Cartag.	ÎNTĂRIREA CANOANELOR DE LA NICEEA	Episcopul Aureliu zise: „Așadar, aceste orânduiele, care se găsesc la noi, fiind exemplare fidele de pe cele originale și pe care Părinții noștri le-au adus cu sine la timpul sau de la sinodul din Niceea, astfel, păstrându-se tipul acelora de la Niceea, sa se păstreze întărite și cele hotărâte de noi”.	1 sin, IV ec; 2 Trul.; 1 sin. VII ec.
2 Cartag.	SFÂNTA TREIME	Sinodul întreg zise: „Precum voiește Dumnezeu înaintea de toate credința bisericească, ce s-a predat de noi, să se mărturisească în acest slăvit sinod cu aceeași mărturisire; apoi rânduiala bisericească să se țină cu învoirea fiecăruia și cu consimțământul tuturor. Dar spre întărirea minții fraților și împreună episcopilor noștri celor de curând hirotoniți, se cuvine a udăuga cele ce le-am primit prin hotărâre întărită de la Părinți că uniunea Treimeii, adică a Tatălui și a Fiului și a Duhului Sfânt, care este cunoscută că nu are nici o deosebire, să o ținem sfântă în mințile noastre, și precum am învățat noi, așa le vom învăța și pe popoarele lui Dumnezeu”. Tot așa toți episcopii instituiți de curând ziseră lămurit: „Așa primim, așa ținem, așa învățăm, urmând credinței evanghelice împreună cu învățătura voastră”.	1 sin. II ec; 7 sin. IV ec; 1 Trul.
3 Cartag.	ÎNFRÂNAREA	Episcopul Aureliu zise: „Precum la sinodul ținut mai înainte s-au examinat condițiile înfrânării și castității, se hotărăște ca cei din cele trei trepte, împreunate prin oarecare legătură a curăției prin consacrare vorbesc adică despre episcopi, presbiteri și diaconi, precum se cuvine cuvioșilor episcopi și iereilor lui Dumnezeu și leviților și slujitorilor dumnezeiești consacrări, să fie întru toate înfrânați, ca să poată primi ceea ce cer în genere de la Dumnezeu; ca și noi așijderea să ținem ceea ce ni s-a transmis prin Apostoli și s-a păstrat chiar din vechime”.	5, 17, 26, 51 ap.; 3 sin. I ec; 14 sin. IV ec; 5, 6, 12, 13, 30 Trul.; 18 sin. VII ec; 19 Ane; 1, 8 Neocez.; 4 Gang.; 4, 25, 35, 70 Cartag.; 12, 27, 88 Vasile cel Mare
4 Cartag.	ÎNFRÂNAREA CLERICILOR DE LA SOȚIE	Faustin, episcopul Picenului, din provincia Potentinei, reprezentantul Bisericii de la Roma, zise: „Să se decidă ca episcopul și presbiterul și diaconul și toți cei ce se ating de cele sfinte, păzitori ai înfrânării, să se rețină de la femei”. Toți episcopii au răspuns: „Se hotărăște ca toți cei ce stau sau slujesc la altar să respecte înfrânarea”.	5, 17, 26, 51 ap.; 3 sin, I ec; 14 sin, IV ec; 5, 6, 12, 13, 30 Trul.; 18 sin: VII ec; 19 Anc.; 1, 8 Neocez.; 4 Gang.; 3, 25, 35, 70 Cartag.; 12, 27, 88 Vasile cel Mare; 5, 13 Tim. Alex.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
5 Cartag.	LĂCOMIA	Episcopul Aureliu zise: „Patima lăcomiei, despre care nimeni nu se îndoiește că este mama tuturor relelor, trebuie să se reprime, ca nimeni să nu se folosească de cele străine, nici să treacă cineva pentru câștig peste hotarele Părinților, nici să fie îngăduit vreunui cleric să ia în vreun chip camătă pentru vreun lucru. Și cele de curând aduse, fiind întunecate și cu totul ascunse, se vor cerceta de noi și se va hotărî în privința lor. Iar despre cele ce dumnezeiasca Scriptură a legiuit prealuminat, nouă nu ni se cade să hotărâm, ci mai vârtos să le urmăm. Prin urmare, ceea ce este de imputat cu atât mai vârtos se cuvine a se osândi la clerici". Sinodul întreg a zis: „Nimeni nu poate lucra împotriva proorocilor, nici împotriva evangheliilor, fără primejdie de a fi pedepsit".	44 ap.; 17 sin. I ec; 10 Trul.; 19 sin. VII ec; 4 Laod.; 16 Cartag.; 2, 14 Vasile cel Mare; 3 Grig. Neocez.; 6 Grig. Nyssa
6 Cartag.	SFINȚIREA MARELUI MIR	Episcopul Fortunat zise: „Ne aducem aminte că la sinoadele ținute mai înainte s-a hotărât ca Sfântul Mir sau grațierea penitenților sau sfințirea fecioarelor și a locurilor și a bisericilor să nu se facă de presbiteri. Dar dacă cineva se va dovedi că face aceasta, ce trebuie să hotărască în privința lui?" Episcopul Aureliu a răspuns: „Vredniciile voastre au auzit cele propuse de fratele și conliturghisitorul nostru Fortunat; ce ziceți în privința aceasta?" Zis-au toți episcopii: „Pregătirea Sfântului Mir și consacrarea fecioarelor să nu se facă de presbiter; nici nu este îngăduit presbiterului să împace pe cineva la liturghia publică; aceasta este părerea tuturor".	52 ap.; 12, 13, 19 sin. I ec; 7 sin. III ec; 16 sin. IV ec; 4, 31, 95, 102 Trul.; 7 sin. VII ec; 48 Laod.; 7, 43, 44 Cartag.
7 Cartag.	DEZLEGAREA CELOR CE SUNT PE MOARTE	Episcopul Aureliu zise: „Dacă cineva fiind în primejdie de moarte cere să se împace cu sfintele altare, lipsind episcopul, atunci este cu dreptate cu presbiterul să întrebe pe episcop, și așa, după dispoziția acestuia, să se împace pe cel ce este în pericol de moarte, această rânduială trebuie să o întărim prin hotărâre mântuitoare". Toți episcopii au răspuns: „Se hotărăște ceea ce sfințenia voastră crede de cuviință să aprobăm în chip necesar".	52 ap.; 11, 13 sin. I ec; 6, 22 Anc.; 2 Neocez.; 43 Cartag.; 73 Vasile cel Mare; 2, 5 Grig. Nyssa
8 Cartag.	CINE ÎI POATE PĂRÎ PE CLERICI?	Numidiu, episcopul Mazulitaniei, zise: „Sunt mulți cu viețuire imorală, care socotesc că pot fără deosebire să pârsască pe părinți și pe episcopi; să se primească aceștia ori nu?". Episcopul Aureliu zise: „Aprobă oare dragostea voastră ca cei ce sunt încurcați în ceva rușinos să ridice glas de acuzare împotriva părinților?" Ziseră toți episcopii: „Cel ce ar cleveti să nu se primească".	34, 37, 74, 75 ap.; 6 sin. II ec; 8, 17, 19, 21 sin. IV ec; 8 Trul.; 14, 15, 20 Antioh.; 40 Laod.; 4 Sard.; 128, 129, 130 Cartag.; 13 sin. I-II; 9 Teofil Alex.
9 Cartag.	OSÂNDA PUSĂ DE UN EPISCOPI NU SE RIDICĂ DE UN ALT EPISCOPI SAU PREOT	Episcopul Augustin, reprezentantul provinciei Numidia, zise: „Veți ține de cuviință să hotărâți ca, dacă vreun episcop sau presbiter ar primi în comuniune pe cei ce după meritul vinovăției lor au fost scoși din Biserică, acela încă se pare a fi răspunzător de aceeași vinovăție; împreună cu cei ce fug de hotărârea canonică a episcopului lor propriu". Toți episcopii ziseră: „Se aprobă din partea tuturor".	11. 12. 13. 32. 33 ap.; 5 sin. I ec; 11, 13 sin. Ivec; 17 Trul.; 6. 7. 8. 11 Antioh.; 41, 42 Laod.; 13 Sard.; 23, 106 Cartag.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
10 Cartag.	PRESBITERII OSÂNDIȚI SĂ NU FACĂ SCHISMA	Episcopul Alipiu, reprezentantul provinciei Numidia, zise: „Oare sa nu se hotărăscă și aceea că, dacă vreun presbiter, osândindu-se cumva de către episcopul său propriu, îndemnat fiind de trufie și de mândrie, ar socoti că trebuie să aducă separat lui Dumnezeu cele sfinte, ori alt altar ar socoti să ridice împotriva credinței și orânduiei bisericești, unul ca acela să nu scape nepedepsit”. Valentiu, episcopul celui dintâi scaun din provincia Numidiei, zise: „Cele propuse de fratele nostru Alipiu sunt necesarmente în conglăsuire cu credința și rânduiala bisericească; astfel spuneti ce se pare dragostei voastre?”	31 ap.; 6 sin. II ec; 3 sin. III ec; 18 sin. IV ec; 31, 34 Trui; 6 Gang.; 14 Sard.; 5 Antioh.; 11 Cartag.; 13, 14,16 sin. I-II; 1 Vasile cel Mare
11 Cartag.	APELUL PRESBITERILOR OSÂNDIȚI DE EPISCOPI	Toți episcopii au zis: „Dacă vreun presbiter ar fi osândit pentru purtarea lui, unul ca acesta are datoria să vestească pe episcopii din vecinătate, ca aceștia ascultând lucrul și prin ei să se împace cu episcopul său. Iar de nu ar face aceasta, ci ceea ce să nu fie, cu mândrie îngâmfându-se, s-ar despărți pe sine de comuniunea cu episcopul său, și făcând schismă împreună cu oarecare, ar aduce lui Dumnezeu cele sfinte, unul ca acela să se socotească anatema și să piardă locul său; băgându-se de seamă ca nu cumva să aibă pără dreaptă împotriva episcopului.	31 ap.; 5 sin. I ec; 18 sin. IV ec; 31, 34 Trui; 4, 5, 6 Antioh.; 6 Gang.; 10, 29 Cartag.; 13, 14, 15 sin. I-II
12 Cartag.	EPISCOPUL SE JUDECĂ DE 12, PRESBITERUL DE 7, DIACONUL DE 4 EPISCOPI (12 EPISCOPI SĂ-SI ALEAGĂ)	Episcopul Felix zise: „Potrivit celor hotărâte la sinoadele din vechime, propun ca, dacă vreun episcop (ceea ce să nu se întâmple) ar cădea în vreo învinovățire și apar multe piedici încât nu se pot aduna mai mulți, atunci pentru ca cel învinovățit să nu rămână sub acuză, să se audieze de 12 episcopi, iar presbiterul de șase episcopi și de al său, și diaconul de trei”.	74 ap.; 5 sin. I ec; 6 sin. II ec; 9 sin. IV ec; 4, 6, 14, 15, 20 Antioh.; 13,14 Sard.; I sin.C-pol 14, 15, 96, 107 Cartag.
13 Cartag.	ALEGEREA EPISCOPIILOR	Episcopul Aureliu zise: „Ce zice sfinția voastră despre acestea?” Toți episcopii au răspuns: „Trebuie să ținem hotărârile date de noi, ca nu cumva primații vreunei eparhii oarecare din nechibzuință să rămână neglijați. Deci adunându-se mulți episcopi sa hirotonească pe episcop. Iar de va fi nevoie, trei episcopi, din oricare loc ar fi, vor hirotoni pe episcop cu porunca primatului. Și dacă vreunul s-ar împotrivi întru ceva mărturisirii sau iscăliturii sale, acela se va lipsi pe sine însuși de cinste”.	1 ap.; 4 sin. IV ec; 3 sin. VII ec; 19, 23 Antioh.; 12 Laod.; 6 Sard; 1 C-pol; 49, 50 Cartag.
14 Cartag.	PREOTUL SE JUDECĂ DE 5 EPISCOPI, IAR DIACONUL DE 3	Așijderea s-a hotărât ca din Tripolitania, din cauza sărăciei provinciei, să vină un episcop în delegație și ca presbiterul de acolo să se judece de 5 episcopi, diaconul de 3, precum s-a spus mai sus, firește sub președenția episcopului lui propriu.	74 ap.; 5 sin. I ee, 6 sin. 11 ee; 9 sin. IVee; 4, 6, 14-, 15, 20 Antioh.; 13, 14 Sard.. 12. 15, 20. 96, 107 Cartag.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
15 Cartag.	PETRECERI OPRITE. JUDECATA LUMEASCA SI CEA BISERICESCA. JUDECĂTORI ALEȘI	De asemenea, s-a hotărât ca oricare dintre episcopi sau presbiteri, sau diaconi, sau clerici, împotriva căruia s-a ridicat în Biserică vreo pricină criminală ori civilă, dacă, refuzând judecătoria bisericească, ar voi să se disculpe în fața judecătorilor lumești, chiar de s-ar pronunța sentința în favoarea lui, totuși să piardă locul său; și aceasta la cele criminale, iar în cele civile, va pierde cele ce a câștigat prin proces, de va vrea să-și țină locul său; și acesta încă se hotărăște ca, dacă de la oarecari judecători bisericești s-ar face apel la alți judecători bisericești cu putere mai mare, întru nimic să nu-i vatăme pe cei ce a căror sentință se anulează, dacă nu se poate dovedi că au judecat din dușmănie, sau din patimă, sau că prin vreun dar s-au mituit; iar dacă prin învoirea părților se vor alege judecători, deși ar fi mai puțini decât cei rânduiți, să nu fie îngăduit a apela. Iar ca copiii iereilor nici să meargă la spectacole lumești, nici să le privească, aceasta totdeauna s-a oprit încă și tuturor creștinilor, pentru ca să se țină departe de acelea și să nu meargă unde sunt (se aud) vorbe de hulă.	74 ap.; 5 sin. I ec; 6 sin. II ec; 9, 17 sin. IV ec; 24, 51,56, 62 TruL; 5, 12, 14, 15 Antioh.; 54 Laod.; 3, 5, 14 Sard.; 12, 28, 61, 97, 104, 122 Cartag.; 9 sin. I-II
16 Cartag.	ÎNDELETNICIRI OPRITE. STAREA CIVILĂ A CITEȚILOR. VÂRSTA CANONICĂ A DIACONILOR	Așijderea se hotărăște ca episcopii, presbiterii și diaconii să nu se facă arendași sau administratori, nici să-și agonisească hrana din vreun lucru rușinos sau necinstit; căci sunt datorii a avea în vedere cele scrise: „Nimeni, ostaș fiind lui Dumnezeu, se încurcă pe sine în lucruri lumești”. Apoi citeții, ajungând la vârsta juneții, să fie siliți sau a se căsători, sau a face făgăduință de înfrânare. Asemenea s-a hotărât ca clericul, dacă împrumută bani, să primească banii săi înapoi, iar dacă va împrumuta, sub altă formă, să primească cât a dat. Și diaconii să nu se hirotonească înainte de 25 ani. Dar nici citeții să nu se închine către popor.	5,6 20, 26, 44, 51, 81, 83 ap.; 17 sin. I ec; 3, 7, 14 sin. IV ec; 6, 9, 10, i f, 33 Irul.; 10, 14, 15 sin. VII ec; 10 Ane; 4 Laod.; 5, 25, 126 Cartag.; 11 sin. I-II; 14, 69 Vasile cel Mare; 6 Grig. Nyssa
17 Cartag.	MITROPOLIILE DIN AFRICA DE NORD	S-a hotărât ca Mauritania Sitifensis, precum a cerut, să aibă propriul său primat, deosebit de primatul provinciei Numidia, de la care din sinod s-a despărțit. Așadar, cu înțelegerea tuturor primaților din Africa și cu a tuturor episcopilor, pentru depărtarea prea mare și s-a admis.	6 sin. I ec; 89, 96, 127 Cartag.
18 Cartag.	HIROTONIA CLERICILOR. MORȚII NU SE CUMINECĂ, NICI NU SE BOTEAZĂ. SINOADELE EXARHALE DIN AFRICA	Așijderea s-a hotărât ca, hirotonindu-se episcopul ori clericul, cei ce-i hirotonesc mai înainte să le pună în urechi cele hotărâte de sinoade, ca nu cumva lucrând împotriva hotărârilor sinodului să se căiască. Toi așa s-a hotărât să nu se dea Euharistia trupurilor celor morți. Căci s-au scris: „Luați, mâncați”; dar trupurile morților nu pot nici a lua, nici a mânca, și ca presbiterii să nu boteze din neștiință pe cei ce au murit deja. Drept aceea să se întărească în acest sinod ca, potrivit celor hotărâte la Niceea, să se convoace în fiecare an pentru pricinile bisericești, care de liniile ori se întârzie spre pieirea poporului, la care sinod toți cei ce țin primele scaune ale eparhiilor să trimită din sinoadele lor episcopi reprezentanți pe doi sau și pe câți vor alege, pentru cu sinodul întrunit să poată avea deplina autoritate.	37 ap.; 3, 9, 13 sin. I ec; 9, 19 sin. IV ec.; 8, 83 Trul.; 2, 6 sin. VII ec.; 20 Antioh.; 76, 77, 95 Cartag.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
19 Cartag.	RÂNDUIALA (PROCEDURA) JUDECĂRII EPISCOPIILOR AFRICANI	Episcopul Aureliu zise: „Dacă vreunul dintre episcopi este pârât, acuzatorul trebuie să înainteze pâra la (episcopii) cei ce sunt în fruntea provinciei lui și cel ce este pârât nici de la comuniune să nu se lipsească, fără numai dacă, chemat fiind prin scrisori spre a da răspuns la județul celor aleși a-1 judeca, nicidecum nu s-ar prezenta la ziua hotărâtă, adică în termen de o lună de la ziua în care s-ar dovedi că a primit scrisorile. Dacă ar arăta însă el oarecare pricini adevărate și constrângătoare, care îl împiedică de a se înfățișa spre a răspunde împotriva celor ce s-au adus contra lui drept acuze, să aibă puțința de dezvinovățire în cuprinsul altei luni; dar după a doua lună să nu mai fie în comuniune până ce nu se va do-vedi curat. Iar dacă nu va voi să se prezinte în fața sinodului anual general, ca măcar acolo să se rezolve cauza lui, se va judeca că el însuși a rostit împotriva sa hotărâre de osândire. Și pe timpul în care este afară de co-muniune să nu se împărtășească nici în biserica sa, nici în parohie. Dar pâ-râșul lui, dacă nicicând nu a absentat în zilele în care s-a dezbătut aface-rea, nicidecum să nu se lipsească de comuniune; dacă însă pâ-râșul ar lipsi ascunzându-se, atunci, reintegrându-se episcopul în comuniune, pâ-râșul însuși se va lepăda de comuniune, dar așa ca să nu i se ia lui puțința susținerii acuzării, de ar putea dovedi că la termen a absentat nu pentru că nu a voit, ci pentru că nu a putut să se prezinte; căci este clar că, introdusă fiind acțiunea înaintea judecării episcopilor, dacă pâ-râșul s-a prihănit, atunci nu se va primi la acuzare, decât numai dacă ar vrea să acționeze pentru afacerea sa proprie, nicidecum însă pentru cele bisericesti”.	34, 37, 74 ap.; 6 sin. 11 ec; 9, 17, 19, 21 sin. IV ec; 8 TruL; 14, 15, 20 Antioh.; 40 Laod.; 4 Sard.; 8, 10, 11, 12, 15, 59, 104, 107, 128, 129, 130, 132 Cartag.; 13 sin, I-II; 9 Teof. Alex.
20 Cartag.	RÂNDUIALA (PROCEDURA) JUDECĂRII PRESBITERILOR, A DIACONILOR ȘI A ALTOR CLERICI	Dacă se vor pârî presbiterii sau diaconii, completându-se mai înainte numărul legal al episcopilor aleși, din locurile învecinate, pe care i-ar cere cei pârâți, adică șase la cauza presbiterului și trei la cea a diaconului, împreună cu aceștia și episcopul propriu al celor pârâți va cerceta pricinile lor, păstrându-se între acuzatori și pârâți aceeași rânduială a zilelor, a termenilor, a cercetărilor și a persoanelor; iar cauzele celorlalți clerici le va cerceta și soluționa si singur episcopul locului.	14 ap.; 9 sin. IV ec; 4 Antioh.; 12, 15 Cartag.
21 Cartag.	ESTE OPRITĂ CĂSĂTORIA CU NECREȘTINI ȘI CU ERETICI	Așijderea s-a hotărât ca copiii clericilor să nu se căsătorească cu păgân sau cu eretic.	4 sin. IVec; 72 Trul; 10, 31 Laod.
22 Cartag.	CLERUL SĂ NU DEA (SPOREASCĂ) NIMIC (ÎN PROPRIETATEA) NECREȘTINILOR ȘI ERETICILOR	Episcopii sau clericii, precum s-a zis, să nu introducă acelora în proprietate nimic prin donații din bunurile lor.	38, 40 ap.; 22 sin IV ec.;35 Trul; 25 Antioh.; 81 Cartag.
23 Cartag.	EPISCOPII AFRICANI SĂ NU MEARGĂ LA ROMA DECÂT CU CĂRȚI CANONICE	Asemenea episcopii sa nu călătorească peste mare, fără numai cu hotărârea episcopului propriu al scaunului celui dintâi din fiecare eparhie, adică de nu va lua mai ales de la însuși primatul ceea ce se zice scrisoare de trimitere formală sau de recomandare.	33 ap.; 13 sin. IV ec; 11 Antioh.; 28, 89,105 Cartag

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
24 Cartag.	CANONUL CĂRȚILOR SFINTEI SCRIPTURI	Așijderea s-a hotărât ca afara de Scripturile canonice nimic sa nu se citească în Biserică sub numele de dumnezeiești Scripturi. Iar Scripturile canonice sunt acestea: Facerea, Ieșirea, Leviticul, Numerii, A Doua Lege, Isus al lui Navi, Judecătorii, Rut, patru cărți ale împăraților, două cărți Paralipomena, Iov, Psaltirea, cinci cărți ale lui Solomon, 12 cărți ale prorocilor - Isaia, Ieremia, Iezechiel, Daniel, Tobit, Iudit, Estera, două cărți Ezdra; ale Noului Testament: patru Evanghelii, o Carte a Faptelor Apostolilor, 14 epistole ale lui Pavel, două ale Apostolului Petru, trei ale Apostolului Ioan, una a Apostolului Iacob, una a Apostolului Iuda, o Carte a Apocalipsei lui Ioan. Iar aceasta se face cunoscut fratelui și conlaturghisitorului nostru Bonifaciu și celorlalți episcopi din acele părți, spre întărirea canonului propus, deoarece noi de la Părinți am primit să le citim în Biserică pe acestea.	(60, 85 ap.; 60 Laod.; Atanasie cel Mare: Despre sărbători; Grig. Teol.: Despre cărțile Sf. Scripturi; Amfilohiu: Despre aceleași cărți)
25 Cartag.	ÎNFRÂNAREA CLERICILOR DE LA SOȚII	Episcopul Aureliu a zis: „Prea venerați frați, deoarece s-a adus spre dezbatere chestiunea despre înfrânarea unor clerici de la soțiile lor, cu excepția citeșilor, propun ceea ce s-a întărit la diferite sinoade, ca atât ipodiamonii, care se ating de Sfintele Taine, cât și diaconii și presbiterii, dar și episcopii să se înfrâneze de la soții la timpuri anumite, ca să fie ca și cum nu le-ar avea; ceea ce de nu vor face, se vor scoate din slujba bisericească; iar ceilalți clerici să nu se constrângă la aceasta, decât numai la vârstă înaintată". Sinodul întreg a zis: „întărim cele propuse după cuviință de sfințenia voastră, fiind sfinte și plăcute lui Dumnezeu".	5, 17, 26, 51 ap.; 3 sin. I ec; 14 sin. IV ec; 5, 6, 12, 13, 30 Trul.; 1.8 sin. VII ec; 19 Ane; 1, 8 Neocez.; 4 Gang.; 3, 4, 35, 70 Cartag.; 12, 27, 88 Vasile cel Mare; 5, 13 Tim. Alex.
26 Cartag.	NUMAI SINODUL POATE HOTĂRÎ ÎNSTRĂINAREA AVERII BISERICEȘTI	Așijderea s-a hotărât ca nimeni să nu vândă averea bisericească. Și dacă un bun bisericesc nu ar avea venituri și o nevoie mare ar sili, aceasta să se arate celui ce stă în fruntea acelei eparhii și împreună cu numărul hotărât al episcopilor să se hotărască ce este de făcut. Iar dacă ar sili o nevoie atât de mare a Bisericii, încât să nu se poată sfătui înainte de a vinde, atunci episcopul să cheme spre mărturie măcar pe cei învecinați, având grijă să arate sinodului toate împrejurările întâmplare bisericii lui; ceea ce de nu va face, atunci vânzătorul se va arăta vinovat înaintea lui Dumnezeu și a sinodului și străin de demnitatea sa proprie.	38, 39, 40, 41, 73 ap.; 24, 26 sin. IV ec; 35, 49 Trul.; II, 12. 13 sin. VII ec; 15 Anc; 24, 25 Antioh.; 33 Cartag.; 2 Chiril Alex.; 10 Teof. Alex.
27 Cartag.	POCĂINȚA CLERULUI CĂZUT ÎN PĂCATE	Asemenea s-a hotărât că dacă presbiterii ori diaconii s-ar dovedi vreo dată în vreun păcat mai greu, care trebuie să-i înlăture din slujbă, să nu se pună asupra lor mâinile ca peste cei ce se pocăiesc ori ca peste laicii credincioși; nici să nu li se dea voie să înainteze în treapta clerului ca celor ce s-au botezat din nou.	25, 47, 68 ap.; 21 Trul.; 48 Cartag.; 3, 32, 51 Vasile cel Mare
28 Cartag.	AUTOCEFALIA BISERICILOR DIN AFRICA	Așijderea s-a hotărât ca presbiterii și diaconii și ceilalți clerici inferiori, în pricinile ce le au, dacă nu ar fi mulțumiți cu judecătorii episcopilor lor, atunci să-i asculte episcopii învecinați și cele dintre dânșii le vor rezolva episcopii cei chemați de dânșii, cu consimțământul episcopului propriu. Prin urmare, dacă chiar vor socoti să apeleze, să nu apeleze la judecătorii de peste mare, ci la primații eparhiilor proprii, precum s-a hotărât de multe ori și în privința episcopilor. Iar cei ce vor apela la judecătorii de peste mare de nimenea să nu se primească în comuniune în Africa.	6 sin. II ec; 9 sin. IV ec; 4 Antioh.; 10, 11, 12, 14, 15, 20, 23, 105, 125 Cartag.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
29 Cartag.	CEI AFURISIȚI NU SE CUMINECĂ	Așijderea sinodul întreg a hotărât ca cel ce pentru lenevirea sa a fost excomunicat, sau episcopi, sau orice fel de cleric, dacă în timpul excomunicării sale ar îndrăzni să se împărtășească înainte de a fi ascultat, acela să se judece, că însuși a adus asupra sa hotărâre de condamnare	28 ap.; 5 sin. I ec.; 6 sin. II ec.; 29 sin. IV ec.; 4, 12, 15 Antioh.; 3, 4, 5, 14 Sard.; 19, 65 Cartag.; 88 Vasile cel Mare
30 Cartag.	ALEGEREA LOCULUI DE JUDECATĂ	Așijderea s-a hotărât ca acuzatul sau acuzatorul, dacă în locul unde este cel ce acuză, s-ar teme de vreo violență a mulțimii îndrăznețe, să-și aleagă un loc de aproape, la care nu-i va fi cu greutate să aducă martori, unde se va rezolva.	15 ap.; 15, 16 sin. I ec.; 5, 10, 20, 23 sin. IV ec.; 17, 18 Trul.; 10, 15 sin. VII ec.; 18 Anc.; 3 Antioh.; 17 Sard.
31 Cartag.	CLERICII NU SE POT ÎMPOTRIVI ÎNAINȚĂRII LOR	Tot așa s-a hotărât ca, dacă oarecare dintre clerici și diaconi nu s-ar supune episcopilor lor, care pentru oarecare pricini constrângătoare ale bisericilor lor ar vrea să-i înalțe la demnitatea mai mare în biserică lor, să nu mai slujească nici în treapta din care n-a vrut să iasă.	39, 55 ap.; 8 sin. IV ec.; 34 Trul.; 57 Laod.; 89 Vasile cel Mare
32 Cartag.	AVEREA AGONISITĂ DE CLERICI (AGONISEALA DE DUPĂ INTRAREA ÎN CLER ESTE A BISERICII)	Așijderea s-a hotărât ca episcopii, presbiterii, diaconii sau oricare clerici, care n-au avut nimic, dacă promovați fiind, și-ar cumpăra pe timpul episcopatului sau clericatului lor țărini sau orice fel de moșii pe numele lor, să se considere ca si când si-ar fi însușit bunurile Domnului, dacă nu cumva, admonestați fiind, le-ar restitui Bisericii. Iar dacă le-ar reveni ceva în proprietatea lor, mai cu seamă din dăruirea cuiva sau din moștenirea rudelor, cu aceea să facă după dorința lor. Dar dacă ar voi să le retragă chiar și după ce le-au oferit (Bisericii), să se judece ca niște netrebniți, fiind nevrednici de demnitatea bisericească.	4, 38, 40, 41 ap.; 22 sin. IV ec.; 23, 35 Trul.; 24, 25 Antioh.; 22, 26, 81 Cartag.; 7 sin. I-II
33 Cartag.	PĂSTRAREA AVERII BISERICEȘTI	Tot astfel s-a hotărât ca presbiterii să nu vândă fără știrea episcopilor lor vreun lucru de-al Bisericii în care au fost consacrați, de asemenea nici episcopilor nu le este îngăduit să vândă moșii ale Bisericii fără știrea sinodului sau a presbiterilor lor. Deci, nefiind nici o nevoie, nici episcopului nu-i este iertat să abuzeze de averea înscrisă în registrul bisericesc.	7, 64, 70, 71 ap.; 7 sin. II ec.; 11 Trul.; 7, 37, 38 Laod.; 51, 73, 106 Cartag.
34 Cartag.	PASTILE ÎN BISERICA AFRICII	Episcopul Epigoniuzise: „în acest scurt articol, alcătuit din cele hotărâte la sinodul din Iponia, socotim să nu se modifice nimic, nici să se adauge; afară de aceea ca ziua sfintelor Paști să se publice în timpul sinodului”.	7, 64, 70, 71 ap.; 7 sin. II ec.; 11 Trul.; 7, 37, 38 Laod.; 51, 73, 106 Cartag.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
35 Cartag.	COPIII CLERICILOR (EMANCIPARE)	Episcopii și clericii să nu lase pe fiii lor a se face independenți (sui juris) prin emancipare, decât dacă s-ar încredința de moravurile și vârsta lor; deoarece de aici înainte păcatele lor li se vor imputa numai lor însisi.	5, 17, 26, 51 ap.; 3 sin. 1 ec; 14 sin. IV ec; 5, 6, 12, 30 Trul.; 18 sin. VII ec; 19 Ane; 1, 8 Neocez.; 4, 15 Gang.; 3, 4, 25, 70 Cartag.; 12, 27, 88 Vasile cel Mare; 5, 13 Tim. Alex.
36 Cartag.	FAMILIILE CLERICILOR TREBUIE SĂ FIE CREȘTINE	Episcopii, presbiterii și diaconii să nu se hirotonească înainte de a face creștini ortodocși pe toți cei din casele lor.	58, 80 ap.; 19 Trul.; 11 Sard.; 121, 123 Cartag.
37 Cartag.	SFÂNTA JERTFĂ (VINUL LITURGIC). PRINOASE	La cele sfinte nimic mai mult să nu se aducă decât trupul și sângele Domnului, precum și însuși Domnul a predanisit, adică pâine și vin amestecat cu apă. Iar pârga, sau de miere, sau de lapte, să se aducă, precum se obișnuiește, într-o zi anumită spre taina pruncilor; și deși se aduc mai des în altar, totuși să aibă binecuvântarea lor proprie deosebită, pentru ca să se deosebească de Taina Trupului și Sângelui Domnului. Dar nimic mai mult să nu se aducă din pârgă decât cea din struguri și din grâu.	3, 4 ap.; 28, 32, 57, 99 Trul.
38 Cartag.	CERCETAREA DE CĂTRE CLERICI ȘI CĂLUGĂRI A FEMEILOR CARE TRĂIESC ÎN ÎNFRÂNARE (A FEMEILOR AFIEROSITE)	Clericii sau cei ce se înfrânează să nu intre la văduve sau la fecioare, decât numai cu îngăduința și învoirea episcopului lor sau a presbiterilor; dar și aceasta să n-o facă singuri, ci cu clerici colegi sau cu aceia cu care episcopul sau presbiterii singuri au intrare la acest fel de femei, sau unde se află de față clerici sau oricare creștini cinstiți.	3, 16 sin. IV ec; 4, 46, 47 Trul.; 18, 20, 22 sin. VII ec.
39 Cartag.	TITLUL IERARHULUI ÎNTÂISTĂTOR	Episcopul scaunului celui dintâi să nu se numească exarhul iereilor sau iereul cel mai înalt, sau ceva de acest fel, ci numai episcop al scaunului celui dintâi.	34 ap.; 9 sin. IV ec, 6 Sard.
40 Cartag.	CLERICII SĂ NU INTRE ÎN CÂRCIUMĂ	Clericii să nu intre în cârciumă pentru ca să mănânce sau să bea, decât numai dacă nevoia străinătății i-ar sili.	54 ap.; 9 Trul.; 24 Laod.
41 Cartag.	CEI CE SLUJESC SFÂNTA LITURGHIE SĂ AJUNEZE	Sfintele altarului să nu se săvârșească decât numai de persoane care au ajunat, exceptându-se o singură zi la an, întru care se săvârșește Cina Domnului. Dar dacă, săvârșindu-se oarecari spre vreme de seară sau dintre episcopi sau dintre ceilalți, s-ar face pomenire pentru cei răposați, aceasta sa se îndeplinească numai cu rugăciuni, dacă cei ce fac aceasta se vor afla prânziți.	69 ap.; 29 Trul.; 50 Laod.; 1 Antioh.; 47 Cartag.; 16 Tim. Alex.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
42 Cartag.	AGAPE ȘI OSPETE SĂ NU SE FACĂ ÎN BISERICI	Episcopii sau clericii să nu ospăteze în biserică decât numai dacă din întâmplare, din nevoia străinătății, fiind în trecere, ar poposi acolo; încă și poporul să se oprească pe cât se poate de la astfel de ospete.	73 ap.; 74, 76, 97 Trul.; 11 Gang.; 27. 28 Laod.
43 Cartag.	POCĂINȚA. (DEZLEGAREA CELOR CE SE POCĂIESC)	Celor ce se pocăiesc să li se hotărască timpul de penitență cu judecata episcopilor, după deosebirea păcatelor; iar presbiterul să nu dea absolutie celui ce se pocăiește fără știrea episcopului, decât numai în lipsa episcopului, din nevoie constrângătoare; dar dacă vreodată delictul celui ce se pocăiește este public și divulgat, zguduind Biserica întreagă, apoi asupra aceluia înaintea tindei să se pună mâna.	52 ap.; 11,13 sin. I ec; 102 Trul.; 6, 22 Ane; 2 Neocez.; 6, 7 Cartag.; 73 Vasile cel Mare; 2, 5 Grig. Nyssa
44 Cartag.	CEATA FECIOARELOR ÎNCHINATE BISERICII	Fecioarele afierosite, când se despart de părinți, de care erau ocrotite, să se încredințeze femeilor celor mai cinstite, cu îngrijirea episcopului, ori în lipsa acestuia cu cea a presbiterului, sau împreună locuind, unele pe altele să se supravegheze, ca nu cumva, rătăcind în toate părțile, să vatăme renumele Bisericii.	16 sin. IVec; 4 Trul.; 6,126 Cartag.; 18 Vasile cel Mare
45 Cartag.	BOTEZUL BOLNAVILOR. PRIMIREA CELOR CE SE POCĂIESC	Bolnavii care nu pot răspunde pentru sineși să se boteze atunci când prin voința lor vor exprima mărturie despre dâșii cu pericolul lor insuși. Harul și împăcarea cu Biserica să nu se denege actorilor și inimilor și celorlalte persoane de acest fel sau apostatilor care se pocăiesc și se convertesc la Dumnezeu.	46 , 47, 49, 50, 52, 61, 75, 80 ap.; 2, 9, 11, 12 sin. I ec.;24, 51, 95, 102 Trul.; 8 sin. VII ec. 2, 3, 12, 17, 47, 75 Laod.; 12 Neocez.; 63 Cartag.; 17sin. I-II; 1, 5, 89 Vasile cel Mare; 4, 5 Chiril Alex.; 1, 4 Grig. Nyssa
46 Cartag.	CINSTIREA SFINȚILOR	Să fie iertat a se citi încă și patimile martirilor, când se săvârșesc zilele lor de pomenire de peste an.	60 ap.; 63 Trul.; 103 Cartag.; Atanasie cel Mare: Despre sărbători

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
47 Cartag.	BOTEZUL DONATIȘTILOR. AJUNAREA CELOR CARE SLUJESC SFÂNTA LITURGHIE	S-a hotărât ca să întrebăm pe frații și împreună iereii noștri Siricu și Simplician numai despre pruncii botezați de donatiști, ca nu cumva împrejurarea aceasta, ceea ce ei nu au făcut din voia lor proprie, prin rățacirea părinților, să-i împiedice să nu se poată înainta la slujirea sfântului altar când se vor întoarce la Biserica lui Dumnezeu cu intenția de a se mântui. Și începând sa rostească acestea, Onomat și Urban, episcopii provinciei Mauritania Sitifensis, au zis: „încă demult, când am fost trimiși la sfinția voastră, noi am venit să arătăm cele scrise în privința împrejurării că nu am așteptat să vină frații noștri delegați ai Numidiei; dar cum de atunci n-au trecut puține zile, iar cei ce au fost așteptați n-au sosit încă nicidecum, noi nu putem mai departe trece cu vederea cele cu care am fost însărcinați de episcopii noștri colegi și din cauza aceasta, fraților, primiți cu inimă bună propunerea noastră: despre credință am auzit și din expunerea de la Niceea - în privința sfințelor, care se săvârșesc după prânz, corect este să se aducă de cei ce au ajuns, precum este cuviincios, și atunci s-a întărit.	29 Trul.; 3 Anc; 1, 41, 57, 66, 67, 68, 69, 91, 92, 93, 94, 99, 117, 118, 119, 124 Cartag.; 1 Vasile cel Mare
48 Cartag.	NU SE ÎNGĂDUIE BOTEZAREA ȘI HIROTONIREA DIN NOU, NICI MUTAREA EPISCOPIILOR	Referitor la însărcinarea ce ni s-a dat nouă la timpul său, raportăm și cele ce s-au hotărât la sinodul din Capua, că nu se permite a se face botezări din nou, sau hirotoniri din nou, sau transferări de episcopi. Totuși, Cresconiu, episcopul ținutului Recensa, desconsiderând poporul său, a năvălit asupra bisericii din Tubina și, potrivit hotărârilor, de mai multe ori fiind făcut atent să părăsească acea biserică în care a intrat, totuși până astăzi n-a vrut să o părăsească. Despre cele ce vi le-am comunicat acum am auzit că sunt adevărate; și ne rugăm, potrivit celor ce ni s-au încredințat, să hotărâți, deoarece nevoia ne silește la acest lucru, a ni se da libertatea ca să putem să ne adresăm căpeteniei provinciei împotriva aceluia potrivit dispozițiilor împăraților preaslăviți, pentru ca cei ce nu au voit a se supune blândeii admonestări a sfinției voastre și să îndrepte cele ce nu sunt iertate, îndată să se oprească prin autoritatea stăpânirii lumești. Episcopul Aureliu a zis: „După ce s-a observat rânduiala dispozițiilor (din ființă și) după ce Cresconiu, deși rugat fiind foarte mult de dragostea noastră să renunțe, dar el totuși a refuzat, să se considere ca fiind alură de competența sinodului, fiindcă în urma disprețului și încăpățânații sale a ajuns în puterea stăpânirii lumești". Episcopii Onorat și Urban ziseră; „De toți se hotărăște aceasta?" Toți episcopii au răspuns: „Cu dreptate este, se aprobă".	14, 47, 68 ap.; 5 Antioh.; 9 sin. I-II

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
49 Cartag.	ALEGEREA EPISCOPIILOR	Episcopii Onorat și Urban au zis: „încă și aceea ni s-a încredințat că, deoarece doi episcopi învecinați din Numidia au îndrăznit să hirotonească un iereu, să hotărâți a nu se mai face hirotonii de episcopi decât numai de către doisprezece". Episcopul Aureliu a zis: „Să se păstreze rânduiala cea veche ca nu mai puțin decât trei dintre episcopii orânduți să fie de ajuns pentru hirotonia episcopilor; căci de pildă în Tripolis sau în Arzua popoarele barbare sunt foarte aproape; apoi, după cum știți, în Tripolis sunt de tot numai cinci episcopi, și este cu puțință ca doi din numărul lor să fie adeseori reținuți de vreo necesitate. Căci este dificil ca dintr-un număr oricât de mare toți să poată fi prezenți; și aceasta nu trebuie să fie piedică pentru folosul Bisericii; căci și în această biserică, în care sfințiile voastre ați binevoit a vă întruni, adeseori și aproape în fiecare duminică avem de cel ce se hirotonesc. Deci pot eu oare să convoc deseori doisprezece sau zece sau nu mult mai puțini episcopi? Pe doi însă din cei din apropiere îmi este ușor smereniei mele să-i întrunesc laolaltă. Din cauza aceasta dragostea voastră vede împreună cu mine că acest lucru, că hirotonia să se facă de doisprezece episcopi, nu se poate observa".	4 sin. Iec; 3 sin. VII ec; 19, 23 Antioh.; 12 Laod.; 6 Sard.; 13,15 Cartag.
50 Cartag.	ALEGEREA EPISCOPIILOR	Dar trebuie să se hotărască și că atunci când ne întrunim pentru alegerea unui episcop și s-ar ivi vreo obiecțiune după ce noi am tratat cele de cuviință, ar fi lucru prea îndrăzneț să se găsească numai trei pentru justificarea celui ce este a se hirotoni (episcop), ci numărului arătat mai înainte să se adauge încă unul sau doi, și din poporul acela, pentru care este a se hirotoni episcop, întâi să se cerceteze acele persoane care ridică obiecțiune; după aceea încă și cele relevate împotriva candidatului să se conexeze la cercetare și dacă el se va dovedi curat în fața poporului, atunci să se hirotonească. Dacă sfințiile voastre primesc această propunere, să se aprobe prin hotărâre unanimă a vredniciei voastre". Toți episcopii au răspuns: „Se aprobă întru toate".	46 sin. I ec; 3 sin. VII ec; 19, 23 Antioh.; 12, 13 Laod.; 6 Sard.; 13, 49, 55 Cartag.
51 Cartag.	PASTILE ÎN BISERICA AFRICII	Episcopii Onorat și Urban au zis: „Deoarece trebuie sa facem conexiunea tuturor chestiunilor care ni s-au încredințat, propunem încă și cele cu care am fost însărcinați în privința zilei Paștilor, ca după obicei pregătirile totdeauna să le facem prin Biserica Cartaginei, și nu cu timp scurt înainte de acea zi". Episcopul Aureliu a zis: „După cum ne amintim încă de mult am făcut cunoscut că în fiecare an avem să ne întrunim spre a ne sfătui și dacă se pare sfințiilor voastre când vom fi adunați împreună, atunci să se publice ziua sfințelor Paști prin delegații care se vor afla în sinod". Episcopii Onorat și Urban grăiră: „Acum rugăm adunarea aceasta să binevoiască a încunoștiința prin scrisori eparhiile noastre despre aceasta". Episcopul Aureliu a zis: „Așa trebuie să se facă".	7, 62, 70, 71 ap.; 7 sin. II ec; 11 Trul.; 7, 37, 38 Laod.; 54, 73, 106 Cartag.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
52 Cartag.	MITROPOLIȚII SĂ CERCETEZE EPARHIILEv	Episcopii Onorat și Urban ziseră: „Verbal am fost însărcinați și ca să vă rugăm să țineți seama și de cele hotărâte de sinodul de la Iponia, după care hotărâri fiecare eparhie trebuie să se cerceteze pe timpul sinodului, și să țineți seama de împrejurare că în acest an și în cel trecut ați întrelăsat de a cerceta după regulă Mauritania. Episcopul Aureliu zise: „Atunci nu am hotărât nimic în privința provinciei Mauritania, deoarece este situată la extremitatea Africii și este aproape de barbari; Dumnezeu însă să ne ajute ca să putem îndeplini acest lucru cu prisosință, fără de a făgădui să-l îndeplinim, și să venim în provincia voastră. Dar, fraților, să vă gândiți ca dacă motive raționale cer aceasta, apoi și frații din Tripolitania și Arxuitania ar putea cere același lucru în privința lor”.	58 ap.; 19 Trul.; 11 Sard.; 19 Laod.; 71, 121, 123 Cartag.
53 Cartag.	CUM IAU FIINȚĂ EPARHIILE NOI. RAPORT CU PUTEREA DE STAT	Episcopul Epigoniou zise: „La multe sinoade s-a hotărât cu sfințită adunare că poporul, care depinde în parohii de episcop și care niciodată n-a avut episcop propriu, să nu-și ia îndreptători deosebiți, adică episcopi, fără numai cu consimțământul episcopului de care țin dintru început; deoarece însă unii episcopi, fiind cuprinși de oarecare volnicie, se înstrăinează de comuniunea fraților, și când se osândesc se justifică că precum că stăpânirea le este întemeiată pe oarecare putere veche absolută asupra acelor locuri; dar și mulți dintre presbiteri îngâmfați și nebuni își ridică cerbicia împotriva episcopilor proprii, întărind poporul cu ospete și cu sfătuiri răuvoitoare, ca eu necuvenită bunăvoință să-i pună pe dânșii loruși îndreptători; și mai ales față de înțelepciunea ta suntem îndatorați, fratele nostru preacredincios Aureliu, căci de multe ori, neadmițând acest fel de încercări, le-ai împiedicat. Ținând seama deci de aplecările răutăcioase și de sfaturile imorale ale celor de acest fel, eu propun ca poporul care a fost supus unui episcop vechi dintr-o parohie anumită și care niciodată n-a avut episcopul său propriu să nu poată primi conducători separați. Deci dacă Preasfințitul Sinod întreg este de acord cu cele propuse de mine, să aprobe”. Episcopul Aureliu zise: „Eu nu sunt împotriva celor urmărite de fratele și împreună episcopul nostru, ci mărturisesc că am făcut și voi face aceasta, firește față de cei ce sunt de asemenea părere nu numai în Biserica Cartaglenei, ci în întreaga comunitate ierarhicească. Dar sunt mulți care, înțelegându-se cu poporul lor și precum se spune îi seduc, gâdilând urechile lor și înșelând de partea lor oameni cu viață osândită; ba chiar îngâmfându-se și dezbinându-se de această comunitate a noastră, aceștia, deși au fost chemați de mai multe ori să vină la sinod, totuși răzimându-se pe poporul lor propriu, au refuzat fiindcă le era frică nu cumva să se descopere delictele lor. Eu zic deci: dacă vi se pare că trebuie să luptăm în tot chipul ca aceștia nu numai să nu-și păstreze aceste ținuturi, ci nici bisericile lor, care în chip regretabil au ajuns în mâna lor și ca să se lepede cu puterea statului în chip sigur și să fie înlăturați de însuși scaunul primaților. Căci trebuie ca cei ce sunt devotați tuturor fraților și sinodului întreg nu numai să-și păstreze după dreptate scaunul lor propriu, ci să obțină și ținuturile de acest fel, iar cei ce se socotesc a se apăra cu poporul lor și disprețuiesc dragostea frățească nu numai să piardă acele ținuturi, ci chiar, precum am zis, să li se ia și locurile lor prin puterea dregătorilor, ca unora care sunt răzvrățiți”. Episcopii Onorat și Urban ziseră: „Înalta înțelepciune a sfinției voastre s-a întipărit în mintea tuturor și socotim că trebuie să aprobăm propunerea voastră cu votul tuturor”. Toți episcopii ziseră: „Se aprobă, se aprobă”.	31, 34 ap.; 8 sin. I ec; 6 sin II ec; 3, 8 sin. III ec; 17, 18 sin. IV ec; 25, 31, 34, 38 Trul.; 13 Anc; 14 Neocez.; 6 Gang.; 5, 8, 10 Antioh.; 57 Laod.; 6, 14 Sard.; 10, 11, 56 Cartag.; 13, 14, 15 sin. I-II

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
54 Cartag.	AUTONOMIA EPARHIALĂ. CLERICII STRĂINI	Episcopul Grigoriu zise: „La multe sinoade s-a hotărât și acum chiar prin înțelepciunea voastră, preafiericiți frați, s-a aprobat ca nici un episcop să mi si însușească pe un cleric străin, fără de hotărârea episcopului său de mai înainte. Dar menționez că Iulian s-a comportat cu ingrăditudine față de atâtea binefaceri ale lui Dumnezeu îngrădite asupra lui prin smerenia mea, și așa de nechibzuit și de îndrăzneț s-a purtat, încât pe unul pe care l-am botezat în vârsta copilăriei, și care recomandat fiind mie din cauza sărăciei lui mari, și pe care eu l-am nutrit și l-am crescut în curs de mulți ani, și care, precum zisei, a fost botezat în biserica mea de mâna smereniei mele și a fost scos la iveală fiind făcut citeț în parohia Mapalitaniei și a citit acolo timp de doi ani, pe acesta, nu știu prin ce fel de disprețuire a smereniei mele, l-a răpit acest Iulian, și zicând că este cetățean al localității Itazaritania, care-i aparține lui, încă și dispune de el împotriva învoirii melc, ba chiar l-a hirotonit întru diacon. Dacă este îngăduită aceasta, să ni se recunoască și nouă astfel de posibilități, preafiericiți frați; iar de nu, apoi să se interzică astfel de nerușinare, pentru ca fapta lui Iulian să nu se amestece în cele ale altora". Episcopul Numidiu zise: „Dacă se va vădi că Iulian a făcut aceasta fără să fi întreat și fără să fi rugat pe vrednicia ta, cu toții socotim că fără dreptate și cu nevrednicie s-a făcut acest lucru. Drept aceea, dacă acel Iulian nu-și va îndrepta greșeala sa și nu va restitui poporului vostru, pe lângă satisfacție, pe acel cleric pe care a îndrăznit să-l hirotonească, procedând împotriva hotărârilor sinodului, și s-a dezbinat de noi, își atrage asupra sa osânda îndărătniciei sale". Episcopul Epigoniou zise: „Fratele și împreună liturghisitorul nostru Victor, cel după vârstă părinte și după instruire cel mai vechi bărbat onorabil, dorește ca aceasta cerere generală să se execute în toate privințele".	15, 35 ap.; 15, 16 sin. I ec; 5, 10, 20, 23 sin. IV ec; 17, 18 TruL; 3 Antioh.; 15, 16 Sard.; 50, 90 Cartag.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
55 Cartag.	PRIVILEGIUL EPISCOPULUI DIN CARTAGINA	Episcopul Aureliu zise: „Fraților, ascultați cuvântul meu. De multe ori s-a întâmplat că clericii, dacă aveau nevoie, cereau de la mine diaconi, sau presbiteri, sau episcopi; și eu, aducându-mi aminte de cele hotărâte, urmez acestora, așa că mă înțeleg cu episcopul aceluia cleric care este cerut și-i arăt aceluia episcop că clericul său a fost cerut dintr-o biserică oarecare. Și iată că până acum într-adevăr nimeni nu s-a opus; dar ca nici în viitor să nu se întâmple aceasta, adică să nu ni se opună cei de la care voi cere acel lucru, deoarece știți că eu mă îngrijesc de multe biserici și hirotonii, când mă înțeleg cu vreunul dintre ei împreună iereii cu doi sau trei martori din colegiul vostru clerical, și dacă se găsește că respectivul este evlavios, cu dreptate este ca dragostea voastră să judece ce să facă în acel caz; căci eu, precum știți, fraților, după voia lui Dumnezeu, mă îngrijesc de multe biserici". Episcopul Numidiu zise: „Scaunul acesta totdeauna a avut puterea ca de unde vrea și în numele oricărui i se adresează să hirotonească episcopi după dorința fiecărei biserici". Episcopul Epigoniu zise: „Bunăvoința ta moderează puterea, căci tu, frate, îndrăznești mai puțin decât ai putea, prin ceea ce tuturor te arăți bun și iubitor de oameni; dar aceasta depinde de judecata ta, sa ții seama de persoana fiecărui episcop; și dacă crezi de cuviință, la prima și singura întâlnire să aperi puterea acestui scaun, deoarece ești nevoit să primești toate bisericile. Drept aceea, noi nu-ți dăm ție puterea, ci o confirmăm cu învoirea ta, ca totdeauna și unde crezi de cuviință să posezi pe acela să fie sub jurisdicția ta acela pe care-l voiești și să prohirisești înaintestătător pentru biserici, și pe ceilalți solicitanți". Episcopul Postumetian zise: „Dar dacă cineva ar avea numai un singur presbiter, oare și acela unul trebuie să i se ia?" Episcopul Aurelian zise: „Un episcop poate hirotoni mulți presbiteri cu voia lui Dumnezeu, dar mai greu se găsește un presbiter destoinic pentru episcopie; drept aceea, de s-ar afla cineva având un singur presbiter și acela fiind destoinic pentru episcopie, este dator a-l da și pe acela unul spre hirotonie". Episcopul Postumetian zise: „Dar dacă alt episcop ar avea mulțime de clerici; este datorare acea mulțime să-mi fie întru ajutor". Episcopul Aureliu zise: „Firește, precum tu ai venit întru ajutor altei biserici, este constrâns și cel care are mai mulți clerici să-ți dea unul dintr-înșii spre hirotonie".	15, 16 ap.; 5, 10, 20, 23 sin. IV ec; 17, 18 Trul.; 3 Antioh.; 15, 16 Sard.; 54, 90 Cartag.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
56 Cartag.	ÎNTINDEREA ȘI GRANIȚELE EPARHIILOR	Episcopul Onorat și Urban ziseră: „Am auzit hotărârea ca parohiile sa nu fie învrednicite a primi episcopi decât numai cu învoirea aceluia căroră le sunt subordonate; dar în părțile noastre, unii episcopi, hirotoniți pentru anumite parohii cu învoirea episcopului care deține din vechime acele ținui uri, pretind pentru sine încă și altele. Aceasta trebuie să se împiedice și sa înceteze în viitor, cu hotărârea dragostei voastre". Episcopul Epigoniou zise: „Fiecărui episcop i s-a păstrat ceea ce i se cuvine, pentru ca din complexul parohiilor nici o localitate să nu se rupă spre a obține episcopul său propriu, decât numai cu învoirea celui ce deține stăpânire asupra acelei localități; iar dacă acesta se învoiește ca acel ținut cedat să obțină episcop propriu, cel numit să nu-și extindă puterea asupra altor ținuturi, deoarece numai acel ținut singur, care a fost luat din corpul tuturor, a fost învrednicit să primească cinstea de episcopie proprie". Episcopul Aureliu zise: „Nu mă îndoiesc că cu dragostea voastră a tuturor se va hotărî ca episcopul numit într-un ținut cu învoirea episcopului de mai înainte să dețină numai poporul pentru care a fost hirotonit. Deci fiindcă socotesc că toate s-au dezbătut și daca toate concordă cu socotința voastră, aprobați-le pe toate cu votul vostru". Toți episcopii ziseră: „Toți le aprobăm și le întărim prin iscălitura noastră"; și au iscălit. Aureliu, episcopul Bisericii Cartagina, consimțind cu hotărârea prezentă și citind-o, am iscălit-o. Așijderea și ceilalți episcopi au iscălit-o.	31, 34 ap.; 8 sin. I ec; 6 sin. II ec; 3, 8 sin. III ec; 1, 18 sin. IV ec; 25, U, 34, 38 Trul.; 13 Ane; 14 Neocez.; 6 Gang.; 5, 8, 10 Antioh.; 57 Laod.; 6, 14 Sard.; 10, 11, 53, 98 Cartag.; 13,14, 15 sin. I-II

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
57 Cartag.	BOTEZUL DONATIȘTILOR	Deoarece s-a hotărât în sinodul de mai înainte, îmi amintesc în armonie eu voi că copiii cei mici botezați de donatiști, care încă nu au putut cunoaște pierzarea rătăcirii lor, după ce vor ajunge la vârsta capabilă de raționare, cunoscând adevărul, și urând răutatea donatiștilor acelora față de catoliceasca Biserică a lui Dumnezeu, care s-a răspândit în toată lumea, unii ca aceștia să se primească după rânduiala veche prin punerea mâinilor, și nu trebuie să se oprească sub cuvânt de rătăcire de la starea clerului, când venind la credință Biserica cea adevărată au considerat-o a lor proprie și într-însa crezând în Hristos, au primit Sfintele Taine ale Treimii, despre care este învederat că toate sunt adevărate și sfinte și divine, și intru acestea este toată nădejdea sufletului. Și cu toate că mai ales îndrăzneala precedentă a ereticilor se obrăznicește a predanisi unele lucruri potrivit sub numele adevărului, acestea fiindcă sunt simple, precum învață Apostol zicând: „Un Dumnezeu, o credință, un botez” (Efeseni 4, 5); și ceea ce se cuvine să se dea o dată nu este îngăduit să se repete; după ce se va anatematiza numele rătăcirii, să se primească prin punerea mâinii în Biserica cea una, care, precum s-a zis, este porumbiță și singură Maică a creștinilor, întru care se primesc toate tainele spre mântuirea veșnică și viu făcătoare, care celor ce rămân în eres le aduc mare pedeapsă de osândă, căci ceea ce le-ar fi fost lor mai luminător în adevăr spre a dobândi viața cea veșnică acea rătăcire li se face lor mai întunecat și de mai mare osândă; de care unii au fugit și cunoscând cele adevărate ale Maicii Bisericii catolicești, toate acele Sfinte Taine cu iubirea adevărului le-au crezut și le-au primit. Deci unora ca acestora, când cercarea îi va arăta cu viață bună, fără îndoială și clerul li se va da cu tărie spre slujba celor sfinte; și mai ales întru atâta nevoie fiind lucrurile, nimenea nu este, care nu le-ar îngădui aceasta. Iar dacă oarecare clerici de aceeași credință, cu mulțimea și cu demnitățile lor ar dori să se întoarcă la noi, care însă din iubirea cinstei sunt aplecați spre viața trecătoare și îi reține de la mântuire, judecăm ca aceasta dimpotrivă se cade a se lăsa la chibzuință mai mare, hotărând frații mai înainte menționați ca să se cerceteze cele relevate de noi cu sfatul lor cel mai înțelept, și noi ne vom învrednici să întărim ceea ce trebuie să se reglementeze din partea noastră în privința acestei chestiuni. Iar în ceea ce privește numai pe cei botezați în pruncie, ne îndestulăm ca de le va plăcea lor să consimtă cu hotărârea noastră de a se hirotoni aceștia. Așadar, toate cele ce le-am cules mai înainte de la preasfințiții episcopi, preasfințiile voastre să le întărească împreună cu mine ca să fie desăvârșite”.	46, 47, 68 ap.; 8 sin. I ec; 7 sin. II ec; 95 Trul.; 47, 66, 67, 68, 69, 91, 92, 93, 94, 99, 117, 118, 119, 124 Cartag.
58 Cartag.	DĂRÂMAREA IDOLILOR. (BISERICA ȘI STATUL)	Se cuvine a se cere de la preacredincioșii împărați ca să poruncească a se distruge cu totul rămășițele idolilor din Africa întreagă; fiindcă în multe locuri de lângă mare și de pe la diferite moșii sporește încă nedreptatea acelei rătăcirii; să poruncească a se distruge atât acestea, cât și templele lor de pe țărini și din locuri ascunse, fără de vreo podoabă aflându-se, cu tot chipul să se poruncească a se strica.	84 Cartag

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
59 Cartag.	JUDECATA BISERICESCĂ PENTRU MIRENI. (BISERICA ȘI STATUL)	Trebuie însă a cere de la împărați ca să binevoiască a hotărî că, dacă oarecare ar voi să rezolve în biserică orice fel de pricină potrivit dreptului apostolesc existent în biserici și hotărârea clericilor nu i-ar plăcea unei părți, să nu fie iertat a chema la judecatorie lumească pentru mărturie pe acel cleric, care mai înainte a cercetat același lucru, ori s-a întâmplat a fi de față la cercetare; și ca nimeni care este înrudit cu o persoană bisericească să nu se cheme la judecată lumească spre a fi dator a mărturisi.	74, 75 ap.; 9.sin. IV ec. 131 Cartag.
60 Cartag.	CREȘTINII ȘI OSPEȚELE NECREȘTINILOR. (BISERICA ȘI STATUL)	Mai departe, deoarece în multe locuri, împotriva poruncilor dumnezeiești, se țin ospețe, introduse de rătăcirea păgână, așa încât pe ascuns și creștinii se adună cu păgânii la ținerea acelora, trebuie să se mai ceară de la împărații creștini ca să poruncească a se opri unele ca acestea atât din ce-tăți, cât și de pe moșii; cu deosebire să se ceară, din cauză că unii chiar și la sărbătorile de naștere ale fericitilor mucenici nu se înspăimântă a săvârși astfel de păcate, în unele cetăți, chiar și în locurile sfinte; în care zile se săvârșesc - rușine este chiar a o spune - dansuri murdare prin țarini și pe străzi, așa că năpustesc cu obrăznicii lascive asupra cinstei mamelor de familii și asupra pudoarei altor nenumărate femei, care vin cu evlavie la sfânta zi, încât mai că fug și de apropierea însăși a sfintei credințe.	24, 51, 62, 65 Trul.; 54 Laod.; 15, 45, 63 Cartag.
61 Cartag.	ZILELE DE (SPECTACOLE) PETRECERI. (BISERICA ȘI STATUL)	Apoi trebuie să se mai ceară de la împărați și ca spectacolele jocurilor teatrale să se oprească duminică și în celelalte zile luminate ale credinței creștinilor; mai ales că în cele opt zile ale Sfințelor Paști mulțimile se adună mai mult la hipodrom decât la Biserică; trebuie să se mute zilele rânduite pentru acestea, când s-ar nimeri să cadă în zilele de sărbători ale creștinilor, și nimenea dintre creștini nu trebuie să fie constrâns a participa la aceste spectacole.	9 ap.; 24, 66 Trul.; 2 Antioh.
62 Cartag.	CLERICII OSÂNDIȚI DE BISERICĂ. (BISERICA ȘI STATUL)	Să se mai ceară de la împărat și ca să binevoiască a ordona să nu se permită ca clericul, fie de orice demnitate, condamnat prin sentința episcopilor pentru orice fel de vina, să se absolve el nici de biserică al căreia a fost, nici de orice fel de alt om; punându-se pentru aceasta pedeapsă de amendă în bani și de pierderea demnității, așa ca să poruncească să nu-l justifice nici vârsta și nici genul.	52 ap.; 24, 51 Trul.; -15 Cartag.
63 Cartag.	ARTIȘTII CREȘTINI. (BISERICA ȘI STATUL)	Trebuie să se mai ceară de la împărați și ca, dacă cineva de la orice fel de îndeletnicire distractivă ar voi să vină către harul creștinismului și să rămână liber de acele întinăciuni, să nu fie iertat nimănui a îndemna și a sili pe unul ca acesta iarăși la acele îndeletniciri.	52 ap.; 24, 51 Trul; 45 Cartag.
64 Cartag.	LIBERTATEA (ROBILOR) SCLAVILOR. (BISERICA ȘI STATUL)	„În ceea ce privește publicarea în Biserică a liberării sclavilor, dacă se va vedea că ierarii noștri colegi fac aceasta în Italia, atunci este evident că și noi cu încredere vom urma felului lor de procedare, dându-se libertate arătat, după ce se va trimite locuitor ca să se poată săvârși toate cele vrednice de credință pentru starea bisericească și pentru mântuirea sufletelor și noi le vom primi cu laudă înaintea Domnului. Spuneți dacă sfinția voastră le aprobă pe toate acestea, ca să arăt că propunerea mea se întărește de către voi și că voi cu sinceritate și cu plăcere veți primi acestea pe lângă consensul nostru al tuturor". Zis-au toți episcopii: „Toți aprobăm cele propuse și cele înțelepțite expuse de sfințenia ta trebuie să se îndeplinească”.	82 ap.; 4 sin. IVec; 85 Trul; 3 Gang.; 82 Cartag.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
65 Cartag.	EPISCOPUL OSÂNDIT. (OSÂNDA PUSA PE UN EPISCOP)	Episcopul Aureliu zise: „Dar dacă și în privința lui Ecytiu, care mai demult a fost osândit prin sentința episcopilor după cum însuși a meritat, socotesc că afacerea lui nu trebuie scăpată din vedere de către delegația noastră, că dacă s-ar întâmpla sa se găsească în acele părți, atunci fratele nostru să poarte grijă de ordinea bisericească precum trebuie și, unde ar fi eu puțină, sa acționeze împotriva lui". Zis-au toți episcopii: „Aprobăm întru toate și această procedare; cu atât mai vârtos, fiindcă acest Ecytiu a fost condamnat mai demult, și răzvrătirea celui nerușinat, față de ordinea și mântuirea Bisericii să se înfrângă pretutindenea cât mai mult". Și au iscălit: Aureliu, episcopul Bisericii Cartaginei, consimțind cu hotărârea prezenta și după citire o iscălesc. De asemenea, au iscălit-o și ceilalți episcopi.	28 ap.; 5 sin. I ec; 6 sin. II ec; 9 sin. IV ec; 12, 14, 15 Antioh.; 29,62. 78, 93 Cartag.
66 Cartag.	BLÂNDEȚE FAȚĂ DE RĂTĂCIȚII DONATIȘTI	După ce s-au dezbătut și s-au luat în considerare toate cele ce par a contribui spre folosul bisericesc, cu aprobarea și inspirația Duhului lui Dumnezeu, am găsit de bine să se trateze blând și pașnic cu indivizii donatiști menționați, deși se dezbină cu gând neliniștit chiar și de la împărțășirea cu Trupul Domnului, pentru ca, încât ne privește, să cunoască îndeobște toți cei ce s-au încurcat în comuniunea și tovărășia acelora prin toate eparhiile Africii, precum că s-au legat cu o rătăcire ticăloasă, fără îndoială, precum zice Apostolul: „certând cu blândețe pe cei ce stau împotriva, că doar le-o da Dumnezeu pocăință spre cunoașterea adevărului și să scape din cursu diavolului, aduși fiind de el spre a lui voie" (2 Tim. 2,25-26).	47, 57, 67-69, 91-94, 99,117-119,124 Cartag.
67 Cartag.	CONLUCRAREA (APEL LA) CU DREGĂTORII STATULUI (BISERICA ȘI STATUL)	S-a hotărât deci să se dea din sinodul nostru scrisori către dregătorii din Africa, de la care s-a socotit a se cere ceva potrivit spre a ajuta Maicii noastre comune, Bisericii Catolice, în cazurile când autoritatea episcopilor se defăima prin cetăți; adică să se cerceteze cu autoritatea și cu competența dregătorească și cu credința creștinească cele ce s-au făcut în toate locurile în care maximianiștii au reținut bisericile, apoi ca pe cei ce s-au despărțit de ei să-i pună la tot cazul în actele publice, spre toată cunoștința sigură a tuturor.	47, 57, 66, 68, 69, 91-94, 99, 117-119,124 Cartag

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
68 Cartag.	HIROTONIA DONATIȘTILOR	Mai apoi s-a hotărât să se trimită scrisori către frații și împreună episcopii noștri și cu deosebire către scaunul apostolesc, în care sade pomenitul Anastasie, fratele nostru venerat și împreună slujitor; fiindcă el știe că Africa are mare nevoie ca pentru pacea și folosul Bisericii, aceia dintre (lonatiști înșiși care oarecând au fost clerici și care după ce li s-ar îndrepta înțelegerea ar voi să treacă la unitatea ecumenică, să se primească în demnitățile lor proprii, potrivit hotărârii fiecărui episcop ecumenic și după voința celui ce cârmuiește în acel loc biserica, dacă s-ar vedea că aceasta corespunde păcii creștinilor, după cum este clar că și în vremile trecute așa s-a procedat în privința acelei dezbinări; ceea ce mărturisește prin pildele din multe și aproape din toate bisericile Africii, în care a fost odrăslit acest fel de rătăcire; nu pentru ca să se desființeze ceea ce s-a hotărât la sinodul care s-a ținut în părțile cele de peste mare, referitor la chestiunea aceasta, ci pentru ca aceea să rămână în vigoare în favorul celor ce voiesc astfel să se întoarcă la catoliceasca Biserică, ca să nu se facă nici o bucatăire a unității din cauza acestora. Prin cele ce însă este evident că unitatea ecumenică în tot chipul se îndeplinește și se ajută spre folosul învederat al sufletelor frățești din toate locurile, unde petrec, și cele hotărâte la sinodul de peste mare împotriva demnităților lor, să nu-i împiedice aceia câtă vreme nici o persoană nu este exclusă de la mântuire; anume ca cei ce au fost hirotoniți din partea donatiștilor, dacă ar voi să se întoarcă, îndreptându-se la credința ecumenică, aceștia nu după sinodul de peste mare, sa nu se primească în demnitățile lor, ci mai vârtos să se primească, prin ceea ce se poartă grijă de unitatea ecumenică.	47, 57, 66-69, 91, 94, 99, 117-119, 124 Cartag.)
69 Cartag.	PACEA CU DONATIȘTII	Apoi s-a hotărât ca, dezbătându-se acestea, să se trimită delegați din minimul nostru către cei ai donatiștilor ori către episcopii pe care îi au ori către laici, spre a vesti pace și unire, iară de care nu se poate menține mântuirea creștinilor, prin care delegați să li se facă cunoscut tuturor donatiștilor că nici un motiv binecuvântat nu au a aduce împotriva catoliceștii Biserici, mai vârtos să fie cunoscut tuturor prin actele publice, pentru confirmarea dovedirii, ce fel de procedura au avut ei față de schismaticii lor maximianiști; căci atunci, de ar voi să înțeleagă, li s-a arătat lor de la Dumnezeu că ei atât de fără dreptate s-au dezbinat de la unitatea bisericească, după cum acum ei strigă că maximianiștii fără dreptate s-au dezbinat de dânșii; și din numărul maximianiștilor acestora, pe care cu vădită autoritate a voinței lor proprii i-au osândit, și mai apoi i-au primit în demnitățile lor proprii, și botezul pe care l-au dat cei de dânșii osândiți și lepădați, l-au primit valid, spre a se vădi cum se pun ei cu inimă nebună împotriva păcii Bisericii, celei ce este răspândită în toată lumea, făcându-le acestea în favorul lui Donat și nu consideră că se spurcă pe sine prin comuniunea celor așa primiți de dânșii pentru necesitatea păcii, și între aceea se ceartă cu noi, adică chiar și cu catoliceasca Biserică, care se întinde până la marginile lumii, și nu voiesc să înțeleagă că din cauza spurcatei comuniuni cu cei ce, pe care mai înainte toți îi acuzau, acum nu i-au mai putut învinovăți.	47, 57, 66-68, 91-94, 99, 117A19, 124 Cartag.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
70 Cartag.	ÎNFRÂNAREA CLERULUI DE LA SOȚII	Răspândindu-se știri că unii dintre clerici nu se rețin de la soțiile lor, se hotărăște că episcopii și presbiterii și diaconii sunt datori să se rețină de la soțiile lor la timpuri determinate; și dacă nu fac aceasta, să se amoveze (ex-cludă) din starea ecleșiastică; ceilalți clerici să nu se constrângă la aceasta, ci trebuie să se păstreze obiceiul fiecărei biserici.	5, 17, 26, 51 ap.; 3 sin. I ec; 14 sin. IV ec; 5, 6, 12, 13, 30 Trul; 18 sin VII ec; 19 Anc; 1, 8 Neocez.; 4 Gang.; 3, 4, 25, 38 Cartag.; 3 Dionisie Alex.. 12, 27, 88 Vasile cel Mare
71 Cartag.	NU SE ÎNGĂDUIE PĂRĂSIREA SCAUNULUI	S-a hotărât iarăși ca nici unui episcop să nu-i fie iertat, părăsindu-și scaunul său statornic, să se mute la o oarecare biserică, ce se află în ținutul său, sau purtând grijă de lucrul său propriu mai mult decât se cuvine, să fie nepăsător pentru purtarea de grijă și osteneala față de scaunul său propriu.	58 ap.; 25 sin. IV ec; 19 Trul; 11, 12 Sard.; 19 Laod.; 121, 123 Cartag.; 16 sin. I-II
72 Cartag.	BOTEZUL COPIILOR GĂȘIȚI	Așijderea s-a hotărât în privința pruncilor că de câte ori nu se vor găsi martori siguri, care să afirme fără îndoială că aceia sunt botezați, și nici ei din cauza vârstei nu vor putea răspunde în chip potrivit despre taina cea dată lor, aceștia să se boteze fără nici o piedică, ca nu cumva această îndoială să-i lipsească pe ei vreodată de curățenia acestei taine, și frații noștri, delegați ai maurilor, ne-au recomandat aceasta, deoarece ei cumpără de la barbari mulți copii de aceștia despre care nu se știe dacă au fost botezați.	49, 50 ap.; 7 sin. II ec; 84 Trul; 8 sin. VII ec; 45, 48, 110 Cartag.; 1, 91 Vasile cel Mare
73 Cartag.	ÎN AFRICA, ZIUA PAȘTILOR SE VESTEȘTE LA SINOD	Așijderea s-a hotărât ca ziua cinstitelor Paști să se publice tuturor prin Iscălirea actelor sinodului. Iar ziua sinodului să se țină aceeași care s-a hotărât la sinodul de la Iconia, adică cea înainte de ziua a zecea a calendarului lui septembrie; deci trebuie să se scrie căpeteniilor tuturor eparhiilor ca atunci când vor convoca la sine sinodul să țină ziua aceasta.	37 ap.; 5 sin. I ec; 8 Trul; 6 sin. VII ec; I, 20 Antioh.; 34, 51, 95, 106 Cartag.
74 Cartag.	SCAUNELE NU SE ȚIN VĂDUVITE MAI MULT DE UN AN	Așijderea s-a hotărât că nici un episcop interimar nu are voie să țină, prin orice fel de stăruința sau împerecheri ale mirenilor, scaunul căruia i sa dat (episcop interimar), ci să stăruie ca până într-un an să se îngrijească de instituirea noului episcop pentru aceștia; iar de ar neglija aceasta, după împlinirea anului să se aleagă alt episcop interimar.	36 ap.; 25 sin. IV ec; 35 Trul.
75 Cartag.	APĂRĂTORII SĂRACILOR. (BISERICA ȘI STATUL)	Împreună cu toții am hotărât să se ceară de la împărați ca, din cauza tratamentului rău față de săraci, de povara cărora Biserica neîncetat este supărată, să se aleagă purtarea de grijă a episcopilor defensori pentru aceștia împotriva tiraniei bogaților.	2, 23 sin. IV ec; 97 Cartag.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
76 Cartag.	EPISCOPII SĂ IA PARTE LA SINOADE	De asemenea, s-a hotărât ca de câte ori ar trebui să se întrunească un sinod, episcopii care nu sunt împiedicați nici de vârstă, nici de neputință, nici de vreo nevoie mai grea, să se prezinte după cuviință; și să se dea de știre primaților din fiecare eparhie despre toți episcopii, ori de s-ar ține două sau trei întruniri și de s-ar alege oricâți cu schimbul din fiecare număr la ziua sinodului neapărat să se prezinte; iar dacă nu ar putea să se prezinte, din cauza ivirii unor nevoi multe, precum se poate întâmpla, de nu vor anunța primatului propriu cauza împiedicării lor, apoi unii ca aceștia trebuie să se îndeustuleze cu comuniunea propriei lor Biserici.	37 ap.; 5 sin. I ec.; 19 sin. IV ec. 8 Trul.; 6 sin. VII ec; 20 Antioh.; 40 Laod.; 18, 73, 77, 95 Cartag.
77 Cartag.	JUDECAREA ÎN ABSENȚĂ	În privința lui Cresconiu al Vilarecenției, s-a hotărât de către toți aceasta, ca de acum înainte așijderea să se dea de știre primatului Numidiei, pentru ca să știe că el trebuie să îndemne prin scrisorile sale pe menționatul Cresconiu ca să se prezinte la adunare, pentru ca el să nu întârzie a se prezenta la apropiatul sinod a toată Africa; iar de va refuza să vină, să știe că se va aduce sentință împotriva lui.	35 ap.; 5 sin. I ec; 8 Trul.; 6 sin. VII ec; 20 Antioh.; 40 Laod.; 18, 48, 73, 76, 95 Cartag.
78 Cartag.	CURMAREA SCHISMEI DIN IPONIA	S-a hotărât iarăși ca, deoarece nu se mai poate amâna pentru multă vreme ca Biserica din Iponia să rămână fără de purtători de grijă și deoarece bisericile de acolo se dețin de cei ce caută comuniunea ilegală a lui Ecytiu, trimitându-se din sinodul prezent, episcopii: Rigin, Alipie, Augustin, Matciu, Teasiu, Evodie, Plachian, Urban, Valeriu, Amvivie, Fortunat, Cuodvultdeu, Onorat, Ianuarie, Apt, Onorat, Ampelie, Victorian, Evanghel și Kogatian, și adunându-se și îndreptându-se cei ce au socotit cu hotărâre vrednică de osândă că trebuie să aștepte fuga lui Ecytiu, cu rugăciunile tuturor să se hirotonească acestora episcop, iar dacă aceia nu vor voi să se gândească la pace, să nu împiedice alegerea primatului spre a fi hirotonit, întru folosul Bisericii, care este părăsită de atâta vreme.	58 ap.; 25 sin. IV ec; 19 Trul; 11 Sard.; 65, 71, 74, 93,121, 123 Cartag.
79 Cartag.	ORÂNDUIALĂ PENTRU CLERICII ÎNVINUȚI	S-a hotărât iarăși ca de câte ori clericii sunt reclamați și li se aduce vreo acuză, atât pentru ca să nu se aducă defăimare Bisericii, cât și în Interesul respectului ce i se cuvine Bisericii, pentru care li se face cruțare clericilor acestora, tot așa și pentru ca să se împiedice trufia ereticilor și mândria păgânilor dacă acești clerici vor voi să-și apere cauza lor, pre* cum se cuvine, și să-si dovedească nevinovăția lor, să facă aceasta în timpul excomunicării lor de un an; iar dacă vor întrelăsa să-și lămurească afacerea lor în timp de un an, de aici înainte nicidecum să nu se mai primească cuvântul lor de apărare.	74 ap.; 6 sin. II ec; 9 sin. IV ec.
80 Cartag.	CĂRȚILE CANONICE ALE CĂLUGĂRIILOR	Așijderea s-a hotărât ca, dacă cineva primește pe vreunul din mănăstirile străine și ar voi să-l promoveze pe acela în cler, ori să-l pună egumen la mănăstirea sa, episcopul care face aceasta, dezbinându-se de comuniunea cu ceilalți, să se mulțumească numai cu comuniunea poporului său; iar acela să nu rămână nici cleric, nici egumen.	14, 15,16 ap.; 15,16 sin. 1 ec; 4, 5,10, 20, 23 sin. IV ec; 17, 18, 20 Trul.; 19, 21 sin. VII ec; 3, 21 Antioh.; 1, 2, 13,15, 16 Sard.; 54, 90 Cartag.; 2, 3, 4 sin. I-II

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
81 Cartag.	EPISCOPUL SĂ NU LASE MOȘTENIRE ERETICILOR ȘI NECREȘTINILOR	Așijderea s-a hotărât ca, dacă vreun episcop ar prefera, față de Biserică, să lase moștenitori pe eretici sau păgâni, ori de sunt rudenii, ori de sunt afară de rudenia sa, să se pronunțe și după moartea lui anatema asupra unuia ca acesta și numele lui nicidecum să nu se pomenească de iereii lui Dumnezeu, nici să se poată dezvinovăți, dacă va muri fără testament, deoarece, făcându-se episcop, are datoria să facă cuviincioasa împărțire a averii sale potrivit făgăduinței sale.	38, 40 ap.; 22 sin. IV; 35 Trul.; 24 Antioh.; 22, 32 Cartag.)
82 Cartag.	LIBERAREA SCLAVILOR	De asemenea, s-a hotărât ca în privința liberărilor de sclavi, care se fac în Biserică, să se petitioneze la împărat.	72 ap.; 4 sin. IVec; 85 Trul.; 3 Gang.; 64 Cartag.
83 Cartag.	MUCENICII ÎNCHIPUIȚI	Așijderea s-a hotărât ca pretutindenii altarele care sunt ridicate prin țărini și prin vii, ca și cum întru pomenirea mucenicilor, în care însă nu se dovedește a fi așezat nici un trup, nici moaște ale mucenicilor, de este cu putință, să se distrugă de către episcopii locali, iar dacă aceasta nu se poate face din cauza tulburărilor poporului, totuși să se admonesteze gloatele, ca să nu se adune la acele locuri. Și pentru ca cei ce cugetă drept cu nici o superstiție să nu se lege de aceste locuri, nicidecum să nu se săvârșească acolo pomenirea mucenicilor, decât numai dacă ar fi vreun trup sau oarecare rămășiță de-ale mucenicilor ori dacă s-a predanisit în vechime în chip demn de încredere că acolo ar fi fost domiciliul de origine, sau al moșiei, sau al patimilor vreunui martir; iar țeale altuide, care se ridică oriunde în urma visurilor și descoperirilor false ale unor oameni, în tot chipul trebuie să se înlăturate.	31 ap.; 4 sin. IV ec; 31 Trui; 7 sin. VII ec; 5 Antioh.
84 Cartag.	DĂRÂMAREA IDOLILOR. (BISERICA ȘI STATUL)	De asemenea, s-a hotărât a se cere de la preaslăviții împărați și rămășițele idolatriei, nu numai cele sculptate, ci și cele din orice fel de locuri, ori din dumbrăvi, ori din copaci, cu tot chipul să se nimicească.	58 Cartag.
85 Cartag.	PRIMATUL CARTAGINEI	Toți episcopii ziseră că dacă se hotărăște că trebuie să se dicteze în sinod oarecare scrisori, să binevoiască a dicta și a iscăli în numele tuturor veneratul episcop care prezidează în acel scaun. Deci se hotărăște ca episcopilor delegați, care trebuie să se trimită în eparhiile din Africa din cauza donatiștilor, să li se dea scrisori, care să cuprindă cercul împuternicirii lor, peste care împuternicire să nu treacă. Și au iscălit. Aureliu, episcopul Bisericii Cartaginei, am consimțit cu hotărârea prezentă și citind-o iscălesc. Așijderea au iscălit și ceilalți episcopi.	55 Cartag.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
86 Cartag.	ÎNTÂIETATEA ÎNTRE EPISCOPI SE STABILEȘTE DUPĂ VECHIMEA HIROTONIEI	Episcopul Valentin zise: „Dacă bunătatea răbdării voastre îmi permite, voi expune pe rând cum s-a procedat în timpul trecut în Biserica Cartaginei și cele ce s-au întărit în mod sărbătoresc prin iscăliturile fraților și mărturisesc că noi suntem datori a le ține pe toate acestea. Așadar, noi știm că rând u ia la bisericească totdeauna s-a păstrat nestrictă, încât nici unul dintre frați n-a îndrăznit a-și lua întâietate față de cei mai vechi ca dânsul, ci, potrivit iubirii, întâietatea li s-a dat totdeauna celor mai vechi, ceea ce s-a primit cu bucurie și de urmași. Sfințenia voastră deci să admită a se întări și mai mult această rânduală prin cuvântul vostru". Episcopul Aureliu zise: „Nu ar fi trebuit să revenim asupra acestora, dacă nu s-ar fi ivit unele concepții de neînțeles, care ne-au îndreptat atenția asupra acelor hotărâri; deoarece însă chestiunea aceasta, pe care fratele și împreună liturghisitorul nostru a relevat-o acum este comună, pentru ca fiecare dintre noi să-și cunoască rangul hotărât lui de Dumnezeu și ca cei instituiți mai târziu să cedeze locul celor de mai înainte și să nu îndrăznească a lucra oarecând fără știrea acestora, pentru aceasta propun, după cum m-am gândit, ca întreg sinodul de acord să înfrâneze pe cei ce disprețuiesc pe cei mai întâi de ei și pe cei ce îndrăznesc ceva față de cei mai vechi în hirotonie". Xanctip, episcopul primului scaun al Numidiei, zise: „Toți frații prezenți au auzit propunerea fratelui și împreună iereului nostru Aureliu; ce zic la aceasta?" Episcopul Diatimiu zise: „Se supune aprobării voastre ceea ce s-a hotărât prin votul celor bătrâni, pentru ca cele cuprinse în hotărârile sinoadelor de mai înainte din Biserica Cartaginei să se observe de către toți, fiind deplin întărite hotărârile voastre". Toți episcopii ziseră: „Rânduală aceasta a fost observată atât de Părinți, cât și de înaintași și se va păzi de către voi prin voia lui Dumnezeu, observându-se însă și drepturile episcopilor celor care au precădere în Numidia și Mauritania". Apoi toți episcopii care au iscălit hotărârile acestui sinod au hotărât că matricula, adică consemnarea scaunelor după rangul lor și norma din vechime a Numidiei, trebuie să se păstreze atât la scaunul prim, cât și la mitropolia Constantinopolului.	34ap.;4, 6, 7, 18 sin. I ec; 2, 3 sin. II ec; 8, 9 sin. III ec; 9, 17, 28 sin. IV ec; 7, 36, 39 Trul.; 9 Antioh.; 20, 56 Laod.; 3, 4, 5 Sard.; 17, 39, 89 Cartag.
87 Cartag.	JUDECAREA EPISCOPIILOR. (EPISCOPII SĂ SE SUPUNĂ SINODULUI)	În privința lui Coudvultdeu al Centuriei, deoarece potrivnicul lui a cerut ca să se introducă la sinodul nostru, întrebând fiind, ori de voiește să fie anchetat cu acela înaintea episcopilor, căci mai întâi făgăduia, în cealaltă zi însă a răspuns că nu-i place aceasta și s-a dus - toți episcopii au hotărât ca nimeni să nu se împărtășească cu acel Coudvultdeu până ce nu se va termina procesul lui. Dar a se lua de la dânsul episcopia, înainte de sfârșitul procesului lui, nici unui creștin nu i se poate părea cu cale.	74 ap.; 6 sin. II ec; 9, 17, 19, 21 sin. IV ec; 8 Trul; 14, 15 Antioh.; 40 Laod.; 4 Sard.; 8, 12, 15, 19, 96, 121, 128, 129, 130 Cartag.; 13, 16 sin. I-II
88 Cartag.	PUNEREA ÎN RETRAGERE DIN EPISCOPIE	În privința lui Maximian al Bagensiei, s-a hotărât să se dea din sinod epistole, atât către dânsul, cât și către popor, ca acela să se retragă de la episcopie, iar aceia (poporul) să-și caute pe altul.	9 sin. III ec; 16 sin. I-II; 10 Petru Alex.; 2, 3 Chiril Alex.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
89 Cartag.	CĂRȚILE DE HIROTONIE	Apoi s-a hotărât ca cei ce se vor hirotoni de acum înainte în eparhiile Africii să primească scrisori de la cei ce-i hirotonesc, iscălită cu mâna acelora, cuprinzând ele consulul și ziua, pentru ca să nu se nască nici o îndoială în privința celor din urmă sau a celor de mai înainte.	86 Cartag.
90 Cartag.	CITEȚII SĂ RĂMÂNĂ UNDE AU FOST HIROTESIȚI	Așijderea s-a hotărât ea, dacă oricine ar citi în biserică chiar și numai o dată, să nu se primească de altă biserică în cler. Și au iscălit: Episcopul Aureliu al Bisericii din Cartagina, consimțind cu hotărârea prezentă, și citind-o, a iscălit-o. De asemenea, au iscălit și ceilalți episcopi.	33 Trul.; 14 sin. VII ec; 15 Laod.
91 Cartag.	ÎNȚELEGEREA CU DONATIȘTII (BISERICA ȘI STATUL)	Episcopul Aureliu zise: „Socotesc că ceea ce s-a supus cumpănirii dragostei voastre trebuie să se întărească prin hotărâri bisericești. Noi toți am făgăduit să ne propunem că fiecare dintre noi trebuie să trateze cu căpeteniile donatiștilor sau să-și asocieze pe alți episcopi vecini, ca astfel să trateze cu aceia în fiecare cetate și localitate, prin dregători sau prin căpeteniile acelor localități; și dacă toți aprobă această propunere, atunci să se publice". Toți episcopii ziseră: „Toți sunt de acord și toți întărim această propunere prin iscălitura noastră. De asemenea, cerem ca scrisorile ce sunt a se trimite din sinod la dregător să le iscălească sfinția ta pentru toți". Episcopul Aureliu zise: „Dacă se pare dragostei voastre, apoi să se citească formularul tratativelor cu dânșii, pentru ca, dacă se aprobă, toți să întărim acea directivă de procedură". Răspuns-au toți episcopii: „Să se citească". Citit-a notarul Lait.	47, 57, 66-69, 91-94, 99, 117-119, 124 Cartag.
92 Cartag.	ÎNDRUMĂRI PENTRU ÎNȚELEGEREA CU DONATIȘTII	Episcopul Bisericii Ecumenice, Aureliu, zise: „Rugăm pe preavrednicia voastră să se citească ceea ce ni s-a îngăduit prin autoritatea acelu scaun preaînalt și să poruncească a se duce la îndeplinire". Și citindu-se mandatul și anexându-se actele, episcopul Bisericii Ecumenice zise: „Binevoiți a asculta mandatul, care trebuie să se trimită de către vrednicia voastră către donatisti și anexând actele și trimițându-le lor, și apoi răspunsul lor să ni-l faceți cunoscut prin scrisorile voastre: «Noi, trimișii autorizati ai sinodului nostru ortodox, intrăm în tratative cu voi si dorim sa ne BUCURĂM de îndreptarea voastră; căci cunoaștem dragostea Domnului care zice: Fericiți sunt făcătorii de pace că aceia fiii lui Dumnezeu se vor numi (Matei 3, 9); Dar și prin prooroci ne spune ca și celor ce nu voiesc să se numească frați ai noștri noi să le zicem: 'Voi sunteți frații noștri. Deci nu trebuie să disprețuiți această admonestare a noastră, care vine din iubirea păcii, căci dacă voi credeți că ați avea dreptate, să nu întrelăsați a o spune; anume întrunind sinodul vostru, alegeți dintre voi pe cei ce-i încredințați cu expunerea apărării aceiei dreptăți a voastre, după cum și noi vom face aceasta: anume ca cei aleși din sinodul vostru împreună cu cei aleși dintre noi să trateze în liniște în locul și timpul hotărât totul ceea ce este de cercetat, care desparte comuniunea voastră de noi, și ca cu voia Domnului Dumnezeului nostru să se pună capăt în sfârșit rătăcirii vechi, ca nu cumva sufletele neputincioase și poporul fără experiență să se piardă în dezbinarea sacrilegă prin încrederea în oameni. Căci dacă veți primi frățește aceasta, ușor se va lămuri dreptatea; iar de nu voiți să faceți aceasta, reaua voastră credință se va cunoaște îndată'»". Și citindu-se acest formular, toți episcopii ziseră: „Se aprobă întru toate; așa să fie". Și au iscălit. Aureliu, episcopul Bisericii Cartaginei: „Consimțesc cu hotărârea prezentă, și citind-o iscălesc." Așijderea au iscălit și ceilalți episcopi.	47, 57, 66-69, 91, 93, 94, 99, 117-119, 124 Cartag.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
93 Cartag.	ÎNDRUMĂRI PENTRU SOLII TRIMIȘI LA DONATIȘTI	Instrucțiunile date fraților Teasiu și Evodiu, delegații trimiși din sinodul de la Cartagina către preacinstiții și preaevlavioșii domnitori: „Când vor sosi ei cu voia Domnului în fața preacucernicilor împărați să le descopere felul în care căpeteniile donatiștilor la sinodul din anul precedent prin intervențiile dregătorilor au fost invitați să se întrunească cu deplină libertate a cuvântului că dacă ar încerca să susțină doctrina lor, să-și aleagă pe câțiva dintre dâșii în număr suficient, care să trateze în liniște cu noi și cu smerenie creștinească să arate fără echivoc că ar fi de partea lor oarecare dreptate, pentru ca prin aceasta să se cunoască puritatea ecumenică (ortodoxă) care din timpurile vechi a strălucit la înălțime, și acum (să se cunoască) de asemenea (această puritate) în urma neștiinței și unilateralității adversarilor, dar deoarece nu au avut încredere în aceasta, aproape nimic nu au îndrăznit să răspundă. Deci dar, deoarece a fost epuizat față de dâșii procedeu episcopesc și cel pașnic și dâșii nefiind în stare să răspundă ceva împotriva adevărului, în chip nepermis au recurs la forță, încât pe mulți episcopi și pe mulți clerici, ca să tăcem despre laici, i-au încătușai prin viclenie, și apoi au luat unele biserici și, de asemenea, au încercat să ia și altele; prin urmare, a rămas ca bunăvoința ior, a împăraților, să se îngrijească pentru Biserica catolică, ceea ce i-a născut în evlaviosul sân matern și i-a nutrit cu tăria credinței, să se întărească prin grija lor împărătească; ca nu cumva niște oameni îndrăzneți în timpurile lor binecinstitoare de Dumnezeu, prin oarecare teroare, să pună stăpânire asupra popoarelor neputincioase din cauză că nu i-a putut corupe se-ducându-i. Căci este cunoscut și de multe ori s-a publicat prin legi marea mulțime de urâciuni ce se comit de cei ce se întrunesc ilegal, ceea ce de multe ori s-a și osândit prin hotărârile susnumiților preaevlavioși domnitori; deci împotriva nebuniei acelora să putem căpăta ajutor divin, care nu este neobișnuit; nici străin de Sfintele Scripturi, câtă vreme și Apostolul Pavel, după cum se vede din adevăratele fapte ale Apostolilor, cu ajutor armat a răpus conspirația celor neastâmpărați (F. Ap. 21, 33, 23, 24, 25). Deci noi acum cerem aceasta ca să se acorde neîntârziat apărare instituțiilor catolicești ale Bisericii în fiecare cetate și în locurile diferite ale fiecărei moșii din vecinătate. Deodată trebuie să se mai ceară și ca să se păzească legea dată de Teodosiu, cel de binecuvântată pomenire Părinte al lor, în privința celor 10 litre de aur asupra ereticilor, care hirotonesc și care se hirotonesc, precum și asupra proprietarilor la care se găsește adunarea acelora; și să se ordone ca această lege așa să se întărească, încât să aibă putere asupra lor, ale căror viclenii sprijinitorii Bisericii catolice le-au dovedit prin mărturii, ca astfel măcar de frica să înceteze de la procedura schismelor și de la răutate eretică cei ce văd pierzarea cea veșnică, și totuși întârzie să se curățească și să se îndrepte. Mai trebuie apoi să se ceară ca cu bună cinstire a lor să se înnoiască legea cea din ființă, care a ridicat puțința ereticilor de a putea primi ceva, sau prin moșteniri, sau prin testamente, sau de a testa și, scurt zis, ca celor ce sunt orbiți de încrederea lor în nebunie și voiesc să persiste în rătăcirea donatiștilor să li se ia dreptul de a lăsa ca moștenire sau a primi ceva. Iar cei ce prin gândul unirii și al păcii voiesc să se îndrepte, cu suspendarea acestei legi să poată primi moștenire, chiar dacă le-a revenit lor ceva din dar sau moștenire când se aflau încă în rătăcirea ereticilor, firește cu excepția acelora care au socotit că trebuie să treacă la catolică Biserica numai după ce au fost chemați la judecată; căci despre unii ca aceștia este de crezut că nu de frica judecății celei cerești, ci din nesațiul către folosul	47, 57, 66-69, 91, 93, 99, 117-119, 124 Cartag.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
		pământesc au dorit unirea catolicească. In privința tuturor acestora este necesar ajutorul autorităților fiecărei eparhii și hotărâm ca delegația să Lucreze și să ducă la îndeplinire, cu libertate de acțiune, și altceva ceea ce ar crede ca este favorabil pentru folosul Bisericii". Dar s-a mai hotărât afară de acestea ca să se trimită scrisori din adunarea noastră către preaslăviții împărați și autoritățile supreme, prin care să se convingă deplin că delegații sunt trimiși de noi la preafericita curte prin consimțământul nostru, al tuturor; și deoarece este inoportun să iscălim noi toți aceste scrisori, ca aceste scrisori prin iscăliturile noastre ale tuturor să nu fie su-praîncărcate, te rugăm, frate Aureliu, ca dragostea ta să binevoiască a le iscăli în numele nostru, al tuturor. Și au iscălit. Aureliu, episcopul Bisericii Cartaginei, consimt la hotărârea prezentă, și citind-o am iscălit. Așij-derea au iscălit și ceilalți. - Apoi trebuie să se trimită scrisori și către dregători, ca până ce Domnul va binevoi să întoarcă la noi pe delegați sa acorde apărare Bisericii ecumenice la autoritățile cetăților și proprietarii moșiilor. Iar în privința lui Ecytiu se mai adaugă și ca să se înlătore nerușinarea lui din provinciile în care el își pune în evidență drepturile sale ie-ratice față de purtătorii de grijă ai Bisericii din Iponia. Episcopului Bisericii din Roma încă trebuie să i se trimită scrisori, precum și altora, unde este împăratul, spre a le recomanda pe delegați. Și au iscălit. De asemenea, Aureliu, episcopul Bisericii din Cartagina, consimt la hotărârea prezentă și, citind-o, iscălesc. Așijderea și ceilalți au iscălit.	
94 Cartag.	ÎMPĂCAREA CU DONATIȘTII LA CARTAGINA (BISERICA ȘI STATUL) REZUMATUL CELOR HOTĂRÂTE DE SINOD.	Din toate eparhiile să se trimită liber delegație la sinod. Se dispune a se trimită delegați și scrisori către Mizoniu, deoarece trebuie să trimită liber delegația; pentru că numai în Cartagina s-a făcut unirea, să se trimită scrisori către dregători, ca și dregătorii aceștia să dispună a se pune străduință pentru unire și în celelalte provincii și cetăți; iar de la Biserica Cartaginei în numele Africii întregi să se trimită mulțumiri la curte o dată cu scrisorile episcopilor pentru că s-au liberat de donatiști. S-au citit scrisorile papei Inocențiu, precum că episcopii nu pot trece oricând în părțile de peste mare; ceea ce s-a întărit prin învoirea episcopilor, iar spre a exprima mulțumire pentru urmărirea donatiștilor, să se trimită la curte doi clerici ai Bisericii din Cartagina.	47,57,66-69, 91,93, 94, 99, 117-119, 124 Cartag.
95 Cartag.	SINOADELE EXARHALE DIN AFRICA	S-a hotărât că de acum înainte nu mai este necesar ca în fiecare an să se întrunească frații, ci de câte ori va cere trebuința obștească, adică a toata Africa, (atunci) dându-se scrisori din toate părțile către acest scaun, trebuie să se adune sinodul în acea eparhie în care ne-ar îndemna nevoia și împrejurările; iar pricinile care nu sunt comune, să se judece în (episcopii) eparhiile, parohiile proprii.	37 ap.; 5 sin. I ec; 19 sin. IV ec; 8 Trul.; 6 sin. VII ec; 20 Antioh.; 40 Laod.; IX, 51, 73, 76 Cartag.
96 Cartag.	JUDECĂTORII ALEȘI. DIJMUITORII BISERICEȘTI	Iar dacă se face apel și cel ce a apelat și-ar alege judecători, și apoi și acela pe care l-a pârât și-ar alege, de atunci înainte nici unul dintre ei să nu mai apeleze. Delegații desemnați de diferite eparhii se primesc cu plăcere; și adică cei din Numidia, din Vizacis, din Mauritania Sitifensis, de asemenea cei din Cezareea, precum și din Tripolitania. Pe lângă acestea s-a hotărât a se cere ca pentru toate nevoile Bisericii să se aleagă cinci executori, care se vor împărți în diferite eparhii.	74 ap.; 6 sin. II ec; 9 sin. IV ec; 15,100, 122 Cartag.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
97 Cartag.	AVOCAȚII SAU APĂRĂTORII BISERICESTI. EPISCOPUL CHEMAT ÎN JUDECATĂ. BISERICA ȘI STATUL	S-a mai hotărât ea delegații Vicențiu și Fortunatian, cei ce vor merge în numele tuturor eparhiilor să ceară de la preaslăviții împărați ca să dea voie a se institui defensori scolastici, care să aibă slujba și grija de a apăra drepturile în afacerile bisericii; și aceștia, ca iereii eparhiei, care au primit misiune pentru apărarea afacerilor celor bisericești, să poată lucra eu înlesnire pentru afacerile Bisericii cele de trebuință, cât și a intra în cancelariile judecătorilor de câte ori cere nevoița spre a se opune față de cel potrivit. S-a hotărât ca delegații cei aleși, trimiși la curtea împărătească, să aibă libertate de acțiune. Este cunoscut că mauritanii din Cezareea au mărturisit prin scrisorile lor că Primos a fost somat prin autoritățile cetății Tigaveniei să se prezinte la sinod, căci după ordinele împărătești are să se prezinte neapărat; și s-a întâmplat că, deși s-a căutat acest Primos, nu s-a găsit, precum au anunțat diaconii; iar acum deoarece aceiași mauritani au cerut ca trebuie să se trimită scrisori de la întreg sinodul la preacinstitul frate, primatele Inocențiu, s-a hotărât a se trimite (scrisoare) pentru ca să știe ca sinodul a căutat pe Primos și nicidecum nu s-a găsit.	2, 23 sin. IVec.; 75, 93 Cartag.
98 Cartag.	RÂNDUIALĂ PENTRU ÎNFIINȚAREA DE EPARHII	S-a hotărât și aceea că popoarele care niciodată nu au avut episcopii săi proprii nicidecum nu vor primi episcopi nici în viitor, decât numai dacă se hotărăște de sinodul complet al fiecărei eparhii și de primatul cu cădere și cu consimțământul aceluia sub a cărui cărmuire se află acea biserică.	34 ap.; 6 Sard.; 53, 56 Cartag.
99 Cartag.	ORÂNDUIREA TREBURILOR BISERICESTI DUPĂ PACEA CU DONATIȘTII	Firește că și acele popoare care s-au convertit de la donatiști și au avut episcopi fără de hotărârea sinodului, acestea se vor învrednici fără îndoială a avea episcopi; iar popoarele care au avut episcopi și, săvârșindu-se aceștia, n-au voit să aibă episcopul lor propriu, ci au năzuit să fie supuși ocârmuirii altui episcop oarecare, aceasta nu se cuvine a li se refuza. Totuși, și aceea s-a dispus ca episcopii care mai înainte de aducerea legii împărătești despre unire au convertit pe popoare la Biserica ecumenică, acei episcopi trebuie să le aibă pe acele popoare pe care le-au avut; iar după legea unirii și mai departe trebuie ca toate bisericile și ocârmuirile lor, chiar dacă poate fi oarecare drepturi care se cuvin acelor biserici, să se adjucece episcopilor catolicești din acele locuri în care bisericile s-au deținut de eretici, ori s-au convertit mai apoi la catoliceasca Biserică, ori de nu s-au convertit; și dacă cineva după emiterea legii împărătești și-a însușit oarecare biserici, trebuie să le restituie pe acelea.	38 ap.; 47, 57, 66-69, 91-94, 117-119, 124 Cartag.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
100 Cartag.	JUDECAREA EPISCOPIILOR	După ce, în urma raportului și cererii episcopului Maurențiu, s-a citit scrisoarea adusă de episcopul Placentiu, suplinitorul delegatului Numidiei, și care scrisoare, după dorința aceluiași Placentiu, s-a citit înaintea episcopilor și deoarece, căutându-se, nicidecum nu s-au găsit cei care după spusele diaconilor aveau să stea înaintea ușilor, adică bătrâni din Germania cea nouă, chiar și după ce au fost căutați de două și de trei ori, din care cauză Sfântul Sinod a hotărât să se trimită scrisori primatului Xantip, ca să ia spre știre că episcopul nu poate fi expus ocării după voia poporului menționat. Episcopul Maurențiu zise: „Deoarece bătrânii din Germania nouă au fost căutați de două și de trei ori și nu s-au găsit, cu toate că au fost avizați de înaintestătătorul episcop să se prezinte la slăvitul sinod, care se ține pe timpul idusului de acum, totuși ei s-au hotărât să absenteze cu toții; deci dar sfinția voastră să hotărască asupra acestei chestiuni, ca să nu sufăr eu nevinovat de calomnie prin persistența lor". Sfântul Sinod a hotărât să aducă sentința sa din acest sinod împotriva îndărătnicilor potrivit judecății ieraticice; deoarece smerenia bisericească trebuie să se păzească în toate lucrurile, s-au făgăduit scrisori către primatele Xantip, ca să ia la cunoștință despre judecătorii aleși de sinod, care lară întârziată să cerceteze în cetatea Tubursicia și să aducă hotărârea potrivită asupra chestiunii. Episcopul Maurențiu zise: „Cer judecător pe Preasfințitul primat Xantip, pe preasfințiul Augustin, pe Florentin, pe Teasiu, pe Simipsihiu, pe Secund și pe Posidiu, porunciți să se hotărască aceasta pentru mine". Sfântul Sinod a învoit pe judecătorii ceruți; iar pe ceilalți judecători necesari pentru completarea numărului lor. primatul Xantip va hotărî să-i aleagă bătrânii din Germania nouă.	74 ap.; 6 sin. II ec; 9 sin. IV ec; 12, 15, 96, 121 Cartag.
101 Cartag.	PACEA DINTRE BISERICA ROMEI ȘI ALEXANDRIEI	S-a mai hotărât ca să scrie preasfințitului Papă Inocențiu în privința neînțelegerii dintre Biserica Romei și cea a Alexandriei, ca ambele biserici să păstreze întreolaltă pacea pe care o propovăduiește Domnul.	
102 Cartag.	PĂRĂSIREA ÎNTRE SOȚI NU ESTE DIVORȚ (DESPĂRȚIRE)	S-a hotărât ca, potrivit învățaturii evanghelice și apostolice, nici cel lăsat de soție, nici cea părăsită de bărbat să nu se împreune cu altcineva, ci ori să rămână așa, ori să se împace; ceea ce dacă vor disprețui, să fie supuși la penitență; în privința acestei chestiuni trebuie să se ceară emiterea unei legi împărătești.	48 ap.; 87, 93, 98 Trui; 20 Ane; 9, 21, 31, 35, 36, 46, 48, 77, 80 Vasile cel Mare
103 Cartag.	SFINTELE SLUJBE SE RÂNDUIESC NUMAI DE SINOD	S-a mai hotărât ca rugăciunile întărite la sinod, ori cele de introducere la liturghie, ori cele ce se rostesc la aducerea Jertfei, ori la punerea mâinii, de toti să se săvârșească și niciodată nicidecum să nu se rostească altele împotriva credinței, ci să se citească cele ce s-au adunat odinioară de cei preaițelepți.	60 ap.; 63 Trul.; 59 Laod.
104 Cartag.	JUDECATA BISERICEASCĂ ȘI CEA LUMEASCĂ	S-a hotărât ca oricine ar cere vreodată de la împărat ca afacerile sale să se Judece la judecătorii lumești să se lipsească de demnitatea sa; iar de ar cere de la împărat judecata episcopească, întru nimic să nu i se pună piedică.	74 ap.; 6 sin. II ec; 9 sin. IV ec; 12 Antioh.; 15, 96 Cartag.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
105 Cartag.	CĂRȚILE CANONICE (CLERICII DIN AFRICA SĂ NU MEARGĂ LA ROMA DECÂT CU CĂRȚI CANONICE)	Oricine, nefiind în comuniune în Africa, ar trece pe ascuns spre a intra în comuniune în părțile de peste mare se va păgubi de clericalul său.	12, 13 ap.; 5 sin. I ec; 11, 13 sin. IV ec; 17 Trul.; 6, 7, 8, 11 Antioh.; 41, 42 Laod.; 9 Sard.; 23 Cartag
106 Cartag.	RÂNDUIALĂ PENTRU LEGĂTURA CLERULUI CU CĂPETENIA STATULUI ROMAN DE APUS	S-a hotărât ca oricine va vrea vreodată să meargă la curtea împărătească, în scrisoarea de recomandare, care se trimite către Biserica Romei, să se arate în chipul cel mai clar scopul pentru care merge la curte, și de acolo să primească apoi altă scrisoare către curte. Din cauza aceasta, dacă cel ce a luat scrisoare de trimitere (recomandare) numai citre Roma, trecând sub tăcere nevoia pentru care trebuie să meargă la curte, ar vrea de-a dreptul să meargă la curte, acela se va scoate din comuniune. Iar dacă acolo în Roma i s-ar ivi vreo nevoie neașteptată de a merge la curte, va arăta nevoia aceasta episcopului Romei și va lua altă scrisoare de la însuși episcopul Romei. Apoi scrisorile de trimitere date clericilor lor de către primați sau de către oricare dintre episcopi să aibă indicată ziua Paștilor; iar dacă ziua Paștilor din acel an nu este încă cunoscută, atunci să se pună data Paștilor trecute, în felul cum s-a obișnuit a se scrie de Consulat în actele publice. S-a hotărât apoi și aceea ca delegații acestui cinstit sinod trimiși la curte să ceară de la preaslăviții împărați tot ceea ce vor crede folositor împotriva donatiștilor, a păgânilor și a cultului lor. S-a mai hotărât apoi, la cererea tuturor episcopilor, ca toate scrisorile care trebuie să se dea din sinodul acesta să le iscălească numai sfinția ta. Și au iscălit. Aureliu, episcopul Bisericii Cartaginei, consimțind cu hotărârea prezentă și citind-o, am iscălit-o. Așijderea au iscălit și ceilalți episcopi.	12 ap.; 11 Antioh.; 7, 9 Sard.; 97 Cartag.
107 Cartag.	EPISCOPUL NU POATE JUDECA PRICINA SA	Pe vremea preaslăviților împărați, în anul al șaptelea al lui Onoriu și în al treilea al lui Teodosiu, al auguștilor consuli, în a șaptesprezecea zi a calendelor lunii iulie, în Cartagina, în al doilea despărțământ al Bisericii. S-a hotărât în acest sinod ca un episcop singur să nu dea sentință în afacerile judecătorești proprii.	74 ap.; 6 sin. II ec; 9 sin. IV ec; 12, 15, 20, 96 Cartag.
108 Cartag.	DONATIȘTII DOBÂNDESC LIBERTATE	După consulatul preaslăviților auguștilor împărați, în anul al optulea al lui Onoriu și în al patrulea al lui Teodosiu, în ziua a optsprezecea a calendelor lunii iulie, în Cartagina, în al doilea despărțământ al Bisericii, Episcopii Florentin, Posidiu, Presidiu și Venanțiu au primit în sinodul acesta delegația împotriva donatiștilor. În vremea aceasta s-a dat lege ca oricine, potrivit alegerii sale libere, să primească nevoința creștinismului.	80 ap.; 12 Neocez.; 99 Cartag.
109 Cartag.	OSÂNDIREA PELAGIANISMULUI	Pe vremea preaslăviților împărați, în anul al 12-lea al lui Onoriu și în al optulea al lui Teodosiu, al consulilor în calendele lunii mai, în Cartagina, în cancelaria bisericii lui Faust, fiind episcopul Aureliu președintele sinodului general, asistat de diaconi, s-a hotărât de către toți episcopii bisericii din Cartagina, întruniți în Sfântul Sinod, ale căror nume și iscălituri sunt puse la acte. De va zice cineva că protopărintele Adam s-a făcut (de Dumnezeu) om muritor, așa încât ori de ar păcătui, ori de n-ar păcătui, va muri cu trupul, adică va ieși din trup nu după vina păcatului, ci din nevoia firii, să fie anatema.	1, 4 sin. III ec;; 110-116 Cartag.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
110 Cartag.	BOTEZUL COPIILOR	Asijderea s-a hotărât ca oricine tăgăduiește ori zice că pruncii cei mici și de curând născuți din pânțele maicilor, botezându-se, nu se botează ultru lăsarea păcatelor și nici nu-și atrag nimic din păcatul strămoșesc al lui Adam, care trebuie să se capete prin baia renașterii (de unde urmează că la aceștia nu se înțelege forma botezului cea întru lăsarea păcatelor cea adevărată, ci cea mincinoasă), să fie anatema; fiindcă nu altfel trebuie să se înțeleagă cele spuse de apostolul: „Precum printr-un singur om a intrat păcatul în lume și prin păcat moartea; și astfel moartea a trecut la toți oamenii, întru acela prin care toți au păcătuit” (Rom. 5, 12), fără numai în felul în care pururea le-a înțeles catoliceasca Biserică, cea răspândită și întinsă pretutindena. Deci pentru canonul acesta al credinței, și pruncii, care de sine nici unu) din păcate n-au putut săvârși, cu adevărat întru lă-sarea păcatelor se botează, ca să se curățească întru dânsii prin renaștere ceea ce si-au atras din nașterea cea veche.	1, 4 sin. III ec, 72, 109, 111-116 Cartag.)
111 Cartag.	LUCRAREA HARULUI	Așijderea s-a hotărât ca oricine ar zice ca harul lui Dumnezeu, prin care cineva se îndreaptă prin Iisus Hristos Domnul nostru, are putere numai pentru lăsarea păcatelor celor săvârșite deja și că nu dă încă ajutor spre a nu mai săvârși altele, să fie anatema.	1, 4 sin. III ec.; 109, 110, 112-116 Cartag.
112 Cartag.	LUCRAREA HARULUI	Așijderea s-a hotărât ca oricine va zice că același har al lui Dumnezeu, cel prin Iisus Hristos Domnul nostru, ne ajută numai ca să nu păcătuiim, deoarece prin acela ni se descoperă și ni se arată cunoașterea păcatelor spre a ști ce trebuie să cerem și de ce trebuie să ne ferim, dar prin el nu ni se dă și ca, cunoscând ce este de făcut, să avem și dragostea, și putința de a făptui, să fie anatema; fiindcă Apostolul, zicând: „Cunoștința îngâmfează, iar dragostea zidește” (I Cor. 8, 1), este prea nelegiuit a crede că spre a ne îngâmfă avem harul lui Hristos, iar spre a ne zidi nu-l avem, câtă vreme ambele sunt darul lui Dumnezeu: și a ști ce trebuie a făptui, și a iubi ceea ce trebuie a făptui; că dragostea zidind, cunoștința să nu poată a se mândri, căci precum s-a scris și de la Dumnezeu: „Cel ce învață pe oameni știința” (Ps. 93,10), tot așa s-a scris că: „Dragostea de la Dumnezeu este” (I Ioan 4, 7).	1,4 sin. III.; 109-111, 113-116 Cartag.)
113 Cartag.	TREBUINȚA HARULUI	Așijderea s-a hotărât ca oricine ar zice că pentru aceea ni se dă nouă harul dreptății, ca ceea ce putem face prin voința liberă să săvârșim mai ușor prin har, ca și când dacă nu ni s-ar fi dat harul, deși nu ușor, dar am fi putut și fără acela să împlinim poruncile divine, să fie anatema. Căci unde a vorbit Domnul despre rodirile poruncilor, acolo nu a zis: „Fără de Mine mai greu puteți făptui”, ci a zis: „Fără de Mine nimic nu puteți face” (Ioan 15, 5).	1, 4 sin. III ec; 109-112,114-116 Cartag.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
114 Cartag.	TOȚI OAMENII AU PĂCATE	Așijderea s-a hotărât că în privința celor ce le grăiește Sfântul Apostol Ioan: „De vom zice că păcat nu avem, pe noi înșine ne amăgim și nu este adevărul întru noi” (I Ioan 1, 8), dacă oarecine ar fi de părere că sunt a se înțelege astfel, ca și când ar spune că pentru cuget umilit nu trebuie să zicem că nu avem păcate, iar nu fiindcă cu adevărat așa este, să fie anatema; fiindcă Apostolul mai apoi urmează și adaugă astfel: „De vom mărturisi păcatele noastre, credincios este el și drept ca să ne ierte păcatele și să ne curățească de toată nedreptatea” (I Ioan 1, 9), și aici lămurit se arată că nu numai din cuget umilit, ci chiar cu adevărat se zice. Căci Apostolul putea să zică: „De vom zice că nu avem păcat, ne înălțăm pe noi și nu este umilință întru noi”; zicând însă: „ne amăgim pe noi înșine, nu este adevărul întru noi”, a arătat lămurit că cel ce zice despre sine că nu are păcat nu spune adevărul, ci minte.	1, 4 sin. III ec; 109-113,115-116 Cartag
115 Cartag.	NIMENI NU ESTE FĂRĂ DE PĂCAT	De asemenea, s-a hotărât ca dacă oricine ar zice că cele ce le rostesc sfinții în rugăciunea domnească: „Și ne iartă nouă păcatele noastre” (Matei 6, 12), nu le zic pentru sine înșiși, deoarece lor nu le mai este necesit ră această cerere, ci pentru alții, care sunt păcătoși în poporul lor, și că nu zice fiecare dintre sfinți: „Iartă-mi mie datoriile mele”, ci „lasă nouă datoriile noastre”, ca și cum cel drept ar înțelege să ceară mai vârtos pentru alții decât pentru sine, să fie anatema; căci sfânt și drept era Apostolul Iacov când a zis: „Că întru multe greșim toți” (Iac. 3, 2). Pentru ce se adaugă „toți”, decât numai ca ideea aceasta să fie în armonie cu psalmul, unde se citește: „Să nu intri la judecată cu robul tău, că nu se va îndrepta înaintea ta tot cel viu” (Ps. 142, 2); și în rugăciunea preaințeleptului Solomon: „Nu este om care să nu greșească” (III Reg. 8, 46), și în cartea sfântului Iov: „în mâna fiecărui om se însemnează, ca fiecare om să-și cunoască neputința sa” (Iov 37, 7). Drept aceea încă și sfântul și dreptul Daniel proorocul la plural zice: „Noi am păcătuit, am nelegiuit” (9, 5) și celelalte, pe rare acolo cu umilință și după adevăr le mărturisește, ca să nu se creadă, precum socotesc unii aceasta, că el nu vorbește despre păcatele sale, ci mai vârtos despre ale poporului său, după aceea a zis că: „mă rugam și mărturiseam păcatele mele și păcatele poporului meu Domnului Dumnezeului meu” (9, 20); n-a voit să zică: „păcatele noastre”, ci a zis: „Ale poporului său și ale sale”, ca și cum proorocul ar fi văzut înaintea de Cel ce le vor înțelege rău acestea.	1, 4 sin. III ec; 109-114, 116 Cartag.
116 Cartag.	RUGĂCIUNEA DOMNEASCĂ NU ESTE FĂȚARNICĂ	Așijderea s-a hotărât că oricine afirmă că cuvintele din rugăciunea Domnească unde zicem: „Lasă-ne nouă datoriile noastre” (Matei 6, 12) așa se zic de sfinți precum ca numai din cuget smerit, iar nu după adevăr se rostesc acestea, să fie anatema. Căci cine ar suferi pe cel ce se roagă mințind nu oamenilor, ci lui Dumnezeu însuși? pe cel ce cu buzele sale zice că voiește a i se ierta, iar cu inima zice că nu are păcate care să i se ierte lui.	1,4 sin. III ec; 109-115 Cartag

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
117 Cartag.	JURISDICȚIA ASUPRA BISERICILOR REVENITE DE LA DONATIȘTI. RÂNDUIREA CÂRMUIRII BISERICILOR ÎNTOARSE DE LA DONATIȘTI	Așijderea s-a hotărât, fiindcă mai înainte cu câțiva ani s-a decis întru această biserică de către un sinod complet ca toate acele biserici care se află sub jurisdicție și s-ar fi făcut catolicești mai înainte de aducerea legilor în privința donatiștilor să revină acelor scaune prin ai căror episcopi au fost îndemnate să se împreune cu unitatea catolicească, iar toate acelea care după emiterea legilor s-au împreunat să revină acelor de care s-au ținut și când erau de partea lui Donat. Și fiindcă din cauza aceasta s-au ivit și se ivesc multe certuri între episcopi în privința jurisdicției, acum s-a hotărât în acest sfânt sinod ca, în privința celor ce se pare ca atunci nu s-a făcut îngrijire desăvârșită, oriunde există biserică catolicească, dar și de cea din partea lui Donat, și acelea au depins de scaune diferite, în oricare timp s-ar fi făcut acolo unirea, sau înainte, sau după emiterea legilor, să depindă de acel scaun căruia a aparținut acolo catolicească biserică existentă din vechime.	47, 57, 66-69, 91-94, 99, 118, 119, 124 Cartag.
118 Cartag.	NOUA ORÂNDUIRE A EPARHIILOR DUPĂ ÎNTOARCEREA DONATIȘTILOR	Firește, astfel, că, dacă s-au convertit episcopi de la donatiști la unitatea catolicească, episcopii să împartă deopotrivă între dânșii circumscriptiile găsite așa, în care erau ambele părți: adică să li se încuviințeze unele ținuturi unuia și altele altuia, așa că cel mai vechi în episcopie să împartă, iar cel mai mic să aleagă; și de cumva va fi numai un loc, va aparține aceluia care se va găsi mai învecinat; iar dacă cu amândouă scaunele se învecinează, aceluia i se va lăsa, pe care mulțimea-l va alege. Și de cumva cei vechi catolicești vor vrea pe al lor, și cel ce s-au intrus de la Donat pe al lor, să fie preferată părerea celor mai mulți față de cei mai puțini; iar dacă părțile sunt egale, să revină celui mai vechi episcop. Și dacă se vor găsi mai multe locuri de felul acela că într-însele sunt ambele părți care nu se pot împărți în chip egal, fiind numărul din acele locuri inegal, acolo întâi să se împartă în chip egal numerii, și pentru ceea ce rămâne de prisos în acel loc se va observa ceea ce s-a zis mai sus, când s-a vorbit despre un singur loc.	47, 57, 66-69, 91-94, 99, 117, 119, 124 Cartag.
119 Cartag.	STĂPÂNIREA UNUI ȚINUT BISERICESC DUPĂ DREPTUL DE STĂPÂNIRE NĂSCUT DIN 3 ANI DE CÂRMUIRE. (PRESCRIȚIA JURISDICȚIEI DUPĂ TREI ANI)	Așijderea s-a hotărât ca, dacă cineva după emiterea legilor ar converti vreun loc la unitatea catolicească și dacă l-ar deține pe acela trei ani fără să-l pretindă cineva, de aici să nu se mai ceară de la el, chiar dacă în cursul celor trei ani exista un episcop care avea dreptul să-l ceară, dar s-a liniștit; iar dacă nu a existat un astfel de episcop, să nu se hotărască în Condică; ci când locul cel văduvit va primi episcop, să-i fie lui îngăduit a-l cere în curs de trei ani de la acea zi. Tot așa, dacă vreun episcop s-ar întoarce din partea lui Donat la biserică cea catolicească, să nu se hotărască iu condică în timpul hotărât, ci din ziua în care s-a întors să aibă dreptul a cere în curs de trei ani locurile care se cuvin scaunului său.	47, 57, 66-69, 91-94, 117, 118, 124 Cartag.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
120 Cartag.	NEÎNȚELEGERILE (TERITORIALE) DINTRE EPARHII LE JUDECĂ SCAUNUL SINODAL	Așijderea s-a hotărât ca oricare episcopi, care pretind popoarele despre care cred că se cuvin scaunului lor, urmărind să facă aceasta nu prin hotărârea celorlalți episcopi, ci ar năvăli asupra popoarelor (le trece sub Jurisdicția sa) care țin de altul, fie că ele voiesc, fie că ele nu voiesc, să se pedepsească cu pierderea (pricinii) lor. Și toți aceia care au făcut aceasta, dacă nu se va soluționa (afacerea) în adunarea episcopilor, ci se ceartă chiar pe această chestiune, să se îndepărteze de acolo acela despre care se va dovedi că, abandonând pe Judecătorii bisericești, a făcut năvălire (asupra popoarelor). Și nici să nu se amăgească cineva pe sine că a luat de la primat scrisori pentru a le ține, ci ori de are scrisori, ori de nu are, sa se înțelegea cu cel ce le ține (popoarele) și de la acela să ia scrisori ca să se arate că el în chip pașnic deține biserica ce i se cuvine lui. Iar dacă și acela care mai înainte a deținut biserica ar aduce împotrivă vreun motiv, asupra acestuia încă să se hotărască între episcopii judecători sau de către aceia pe care primatul i-ar da lor sau de către cei învecinați, pe care i vor alege prin bună învoială.	6 sin. I ec; 9, 17 sin. IV ec.; 25 Trul.
121 Cartag.	JUDECAREA CELOR CE ARATĂ NEPĂSARE FAȚĂ DE TREBURILE EPARHIILOR LOR	De asemenea, s-a hotărât ca toți acei episcopi care ar neglija să câștige pentru unitatea catolică locurile aparținătoare scaunului lor să se pedepsească de către episcopii sânguincioși din vecinătatea lor, ca să nu se întârzie a face aceasta. Pentru aceea, dacă în termen de șase luni de la ziua întrunirii în acest scop nimic nu ar isprăvi, atunci acele locuri se vor atribui celui ce poate să le câștige; așa însă ca, dacă acela despre care se arată că lui i se cuvin acele locuri, într-adins, din oarece calcul s-a părut numai că neglijează, fiind aceasta pe placul ereticilor, ca ei să fie primiți fără zgomot: și în aceasta de către altul s-a zădărnicit sânguința lui, pe care dacă ar fi întrebuițat-o, mai mult ar fi întărit pe ceieretici; aceasta cer-cetându-se întreolaltă de către episcopii judecători, locurile se vor restitui scaunului său. Iar dacă episcopii judecători sunt din diferite eparhii, acel primat va da pe judecător, pe al cărui teritoriu se află locul în privința căruia s-a ivit neînțelegerea. Iar dacă prin învoire comună s-ar alege judecători din vecinătate, să se aleagă ori unul, ori trei; și dacă s-ar alege trei, să urmeze sau hotărârii tuturor, sau a celor doi.	58 ap.; 19 Trul; 11 Sard.; 19 Laod., 41, 71, 123, 124 Cartag.
122 Cartag.	DE LA JUDECĂTORII ALEȘI NU SE POATE FACE APEL	Iar de la judecătorii aleși prin înțelegere comuna să nu fie îngăduit a apela. Și oricare de s-ar dovedi că din îndărătnicie nu vrea să se supună Judecătorilor, episcopul primului scaun, cunoscând această împrejurare, va da scrisori ca nici unul dintre episcopi să nu comunice cu acela până ce nu se va supune.	58, 74 ap; 6 sin. II ec; 9 sin. IV ec; 15, 96, 100 Cartag.
123 Cartag.	OSÂNDA EPISCOPULUI NEPĂSĂTOR DE TREBURILE EPARHIEI	Dacă vreun episcop va fi neglijent față de eretici, ori în privința condicilor, ori în privința scaunelor, să se admonesteze de către episcopii sânguincioși vecini și să i se arate neglijența lui, ca să nu aibă cuvânt de apărare; iar dacă din ziua în care a fost admonestat până în șase luni, petrecând în aceeași eparhie, nu ar purta grijă în privința celor ce sunt datori a se întoarce la unitatea catolică (ortodoxă), cu unul ca acela să nu intre în comuniune până nu va îndeplini acest lucru. Și dacă executorul nu ar veni în acele locuri, să nu i se pună în sarcina episcopului.	58 ap.; 19 Trul.; 11 Sard.; 47, 57, 71, 121, 122, 124 Cartag.
124 Cartag.	OSÂNDA EPISCOPILOR CARE FAC ARĂTĂRI NEADEVĂRATE	Iar dacă se va dovedi că vreun episcop a mințit în privința intrării în comuniune a ereticilor donatiști, spunând că au intrat în comuniune și se dovedește că el însuși știe că nu au intrat în comuniune, acela să piardă chiar episcopia.	58 ap.; 19 Trul.; 11 Surd.; 47, 57, 71, 121-123 Cartag.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
125 Cartag.	AUTOCEFALIA BISERICII DIN AFRICA	Așijderea s-a hotărât ca presbiterii, diaconii și ceilalți clerici inferiori care vor fi nemulțumiți de sentința episcopilor lor, în pricinile ce le au, să se audieze de episcopii lor învecinați și controversesele cele dintre dânșii le vor soluționa aceia care au fost acceptați de ei cu consimțământul episcopilor lor proprii. Iar dacă și de la aceștia ar voi să apeleze, să nu le tic iertat să apeleze decât numai la sinoadele din Africa sau la primații eparhiilor lor. Iar cel ce ar vrea să apeleze peste mare de nimeni să nu se primească în comuniune în Africa.	6 sin. II ec; 9 sin. IV ec; 4 Antioh.; 10, 11, 12, 14, 15, 20, 23, 28, 105 Cartag.
126 Cartag.	VÂRSTA CANONICĂ PENTRU CĂLUGĂRIȚE	Așijderea s-a hotărât că, dacă oricare dintre episcopi ar pune sau a pus vâul călugăresc pe o fecioară până la vârsta de 25 de ani, în cazurile când a fost nevoit să facă aceasta fiind primejdută castitatea feciorelnică, sau în cazul când se bănuiește existența vreunui îndrăgostit puternic, sau a unui răpitor, sau aceea se simte străbătută de oarecare primejdie aducătoare de moarte, și părinții ei, sau cei sub a căror grijă se găsește se roagă ca sa nu se săvârșească fără de schimă călugărească, pe unul ca acesta să nu-l învinuiască cu sinodul care a fixat acel număr al anilor.	16 sin. IV ec; 4, 40 Trul.; 6, 16, 44 Cartag.; 18 Vasile cel Mare
127 Cartag.	SCAUNUL DE JUDECATĂ SINODALĂ ÎN AFRICA	Așijderea întreg sinodul a hotărât să se aleagă din fiecare eparhie câte trei judecători, pentru ca să nu se mai rețină pentru timp mult toți episcopii întruniți la sinod. Și s-au ales din Biserica Cartaginei, Vicențiu, Fortunatian și Clar; din eparhia Numidici, Alipie, Augustin și Restitui; din eparhia Bizacenei, pe lângă preasfințitul primat Donatian, Cresconiu, Iucund și Emilian; din cea a Mauritaniei Sitifensis, Severian, Asiatic și Donat; din eparhia Tripolitaniei, Plautiu, trimis după obicei în delegație; care toți Au cercetat împreună cu preasfinții ul primat Aurcliu toate chestiunile; pe care întreg sinodul l-a rugat să iscălească toate chestiunile soluționate sau scrisorile. Si au iscălit: Aureliu, episcopul Cartaginei, consimțind cu hotărârea prezentă și citind-o, am iscălit. Asemenea au iscălit și ceilalți episcopi.	
128 Cartag.	CEI AFURISIȚI NU-I POT PĂRÎ PE CLERICI	S-a mai hotărât de către toți, deoarece prin hotărârile de mai înainte ale sinoadelor s-a normat în privința persoanelor clericale care trebuie să se admită la acuzare și nu s-au hotărât care persoane să nu se admită; din cauza aceasta hotărâm după dreptate ca acela să nu se admită la acuzare care a fost scos din comuniune și se găsește sub afurisire, fie cleric, fie laic cel ce voiește să acuze.	74 ap.; 6 sin. II ec; 9, 21 sin. IV ec; 8, 19, 30, 129, 130 Cartag.
129 Cartag.	ARĂTAREA CELOR CE NU-I POT PĂRÎ PE CLERICI	Așijderea s-a hotărât ca nici un sclav și nici chiar cei liberați să nu se admită la acuzare; apoi nici unul dintre aceia pe care legile civile nu-i admit să părăscă pentru vinovății, precum nici unul dintre aceia care sunt pângăriți eu pata privațiunii de drepturi civile, adică comediații, și nici oricare persoane care s-au spurcat cu fapte rușinoase: nici ereticii, nici păgânii, nici iudeii; totuși, tuturor cărora li se refuză acest drept de acuzare nu li se refuză dreptul de a acuza în cauzele lor proprii.	74 ap.; 6 sin. II ec; 9, 21 sin. IV ec; 8, 19, 30, 128, 130 Cartag
130 Cartag.	ÎNVINUIREA NEDOVEDITĂ ÎNLĂTURĂ PE PĂRĂTOR	Așjderea s-a hotărât că de câte ori clericii vor fi puși de acuzatori sub acuză pentru mai multe vinovății, și una dintre ele, care la început s-a dezbătut, nu s-a putut dovedi, celelalte să nu se mai admită dnpa aceea spre dezbaterre.	74 ap.; 6 sin. 11 ec; 9, 21 sin. IV ec; 9, 19, 30, 128, i29 Cartag.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
131 Cartag.	CINE POATE FI MARTOR LA JUDECAREA CLERICILOR	Și să nu se mai admită la mărturie ca martori cei despre care s-a poruncit să nu se primească nici la acuză sau pe care acuzatorul îi aduce din casa sa; nici să se primească mărturia până la vârsta de 14 ani.	75 ap.; 2 sin. I ec; 8, 19, 30, 59, 128-130, 132 Cartag.
132 Cartag.	DUHOVNICUL NU POATE FI MARTOR. SINGURĂ MĂRTURIA DUHOVNICEASCĂ NU ARE CREZARE	Așijderea s-a hotărât ca, dacă un episcop ar zice cândva că cineva lui singur i-a mărturisit vinovăția sa și acela tăgăduiește, să nu socotească episcopul că va fi târât în ocară sa, fiindcă lui singur nu i se dă crezământ, chiar dacă zice că din imboldul conștiinței sale nu poate să fie în comuniune cu cel ce tăgăduiește fapta sa.	75 ap.; 131 Cartag.
133 Cartag.	EPISCOPUL SA NU FIE GRABNIC A OSÂNDI FĂRĂ DOVEZI	Câtă vreme episcopul propriu nu ar comunica cu cel afurisit, cu episcopul acela să nu comunice ceilalți episcopi; ca episcopul să se ferească mai bine a nu zice împotriva cuiva ceva ceea ce nu poate dovedi cu dovezi de la alții. Episcopul Aureliu zise: „După ce s-au adus hotărârile prin voința sinodului întreg întrunit și a smereniei mele, se decide să se facă încheierea tuturor agendelor rezolvate în chip definitiv mai înainte și împreună dezbaterea celor stabilite cu ziua de azi să se primească la acele bisericești; în rele ce încă nu sunt soluționate le vom comunica în scris în ziua următoare cinstului nostru frate și împreună episcop Bonifaciu prin frații noștri, episcopul Faustin și presbiterii Filip și Asell". Și au iscălit.	12, 16, 28-32, 75 ap.; 5 sin. I ec; 4 sin. IV ec; 4, 6, 20 Antioh.; 13,14, 15 Surd.; 9, 10, II, 20, 29, 132 Cartag.